

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček. za vodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124 3125, 3126 Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strosmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo

Nemške kolonialne zahteve

Obrambni minister Južnoafriške unije je na svojem evropskem potovanju končno dospel tudi v Berlin. Gospod Pirow je to, oni isti južnoafriški politik, ki je od nekdanj veljal za zagovornika nemških kolonialnih zahtev. Mož je sam blizu Nemcem po svojem rodu, saj so mu starši doma iz srednje Nemčije. More se tedaj reči, da je južnoafriški dominion poslal pripravnega odposlanca na razgovor v Berlin.

Kolonialni problem je stopil v zadnjih tednih odločno v ospredje mednarodne politike. Ne obravnava se samo v časopisju, marveč se izjavljajo o njem že tudi vodilni in odgovorni državniški držav, ki so neposredno zainteresirane v njem. Te izjave so kaj raznovrstne, dostikrat presenetljive ali celo paradokсне; medsebojnih nasprotij je v njih več ko obilo. Nihče od kompetentnih dosežaj se ni izjavilo odločno, da Nemčiji ne gre dajati kolonij, nihče Berlinu ni odrekal pravic do njih, toda hkrati moramo reči, da tudi nihče še ni izrekal, da je pripravljen le majhen del nekdanjih nemških kolonij v kakršnikoli obliki vrniti Nemčiji. Pač po so se že ponovno čule želje, naj se Nemčija saturira na račun — soseda. Pikre pripombe, ki so se že zapisale na ta račun, nikakor niso neutemeljene, pri čemer je samo še pripomniti, da na srečo ni vselej jasno, v koliko gre za enunciacije neodgovornih faktorjev in v koliko za resna razmišljanja ali pa za poskusne balone.

V tej zvezi se podčrtava kot posebno značilno stališče Pirowa samega. Istočasno ko zagovarja dodelitev kolonij Nemčiji, se energično izreka zoper možnost, da bi Južnoafriška unija vrnila nekdanjo nemško kolonijo, ki jo ima po vojni v svoji upravi. Pač pa priporoča, da bi se berlinske zahteve saturirale kje tam v srednji Afriki, na kamerunskem področju, pa na račun Belgije in Portugalske. Sicer je res, da je rezerviranost umestna, dokler se ne pokažejo oficijalne izjave. Toda vesti se ponavljajo trdovratno v isti obliki in Pirow sam je svoje evropsko potovanje usmeril skozi Lizbono, Bruselj in London.

Tudi v drugih pogledih se razkriva ob premostrvanju kolonialnega problema dovolj komplicirana situacija, ki jo izjave Chamberlaina in Daladiera še bolj zapletajo. Zelo je v tem položaju koristno, napraviti si pregled, kako so sploh bivše nemške kolonije razdeljene. Tem bolj je to važno spriči dejstva, da stoji Nemčija na stališču, da je upravičena zahtevati ne morda kako dodelitev kolonialne posesti, marveč kratko malo vrnitev vseh nekdanjih kolonij. Le v enem pogledu je dosežaj že narejena izjava. Nemčija je izjavila, da nima namena zahtevati vrnitve onih otokov, ležečih v Tihem oceanu, ki so prešli po vojni v japonsko upravo in last. To so Marijanski, Karolinski in Maršalski otoki, ki merijo skupno le 2149 kv. km in štejejo okrog 100.000 prebivalcev. Da so ostala ta otočja v japonski lasti, ni bližnji holandskim, avstralskim ter novozelandskim političnim faktorjem prav nič povšeči, ker se jim zdijo Japonci preblizu in premočni.

V Tihem oceanu je še majhno otočje Samoa, ki je bilo nekdanj tudi po večini v nemški posesti. Ze v avgustu 1. 1914. so otoke zavzele angleške čete, a po mirovni pogodbi so prešli v upravo dominiona Nove Zelandije. Otočje meri le 2934 kv. km in na njem biva samo okrog 50.000 ljudi. Največja nemška kolonija v Tihem oceanu je bila Nova Gvineja z 241.000 kv. km površine in na d pol milijona prebivalcev. To deželo so osvojile avstralske čete še v septembru 1. 1914 in Avstralija jo upravlja še danes.

Drugi del nemških kolonij je ležal v Afriki. Tu je predvsem nekdanja Nemška jugozapadna Afrika, ki jo je Nemčija kultivirala s posebno vnemo. Oborožene sile Južnoafriškega dominiona so si osvojile deželo do kraja v juliju leta 1915. in Južnoafriška unija jo upravlja še danes. Površina dežele meri 835.000 kv. km, a kljub tako ogromni razsežnosti biva v njej le okrog 353 tisoč prebivalcev. Evropskih doseljencev je dobrih 30.000, med njimi 9600 Nemcev, kar ima v nemških zahtevah do kolonije poseben pomen in posebno vlogo, o kateri je bilo in nedvomno tudi bo še obilo govora.

Nekdanja Nemška vzhodna Afrika je podlegla zavezniškim četam šele v letu 1918., potem pa so dobili Angleži v upravo domala vso deželo. le nezaten delež je odpadel na Belgijo, namreč majhen pas ob belgijskem Kongu. Nekdanja Nemška vzhodna Afrika, ki ima sedaj ime Tanganjika, meri 942.000 kv. km in ima prebivalcev 5.150.000. Belgiji v upravo izročeni del nekdanje nemške kolonije meri 54.000 kv. km in

USTAVA PODKARPATSKE UKRAJINE

Ustavni zakon je bil včeraj predložen čl. parlamentu in je enak slovaškemu — Slovaški veto proti takojšnjemu sprejemu pooblastilnega zakona

Praga, 18. nov. h. Poslanska zbornica je imela danes dve kratki seji. Na dopoldanski seji je bil predložen iniciativni predlog zakona glede avtonomije Podkarpatske Rusije. Poslanska zbornica je zakon takoj odkazala ustavno-pravnemu odboru z nalogo, da ga nemudoma prouči in do 14. ure predloži svoje poročilo. Seja je bila nato prekinjena.

Zakon o avtonomiji Podkarpatske Rusije je decela enak zakonu o avtonomiji Slovaške. Naziv Podkarpatska Rusija se s tem zakonom spreminja v naziv »Podkarpatska Ukrajina«. Obenem določa zakon ukrajinski jezik za državni jezik, poleg katerega pa se morejo priznane narodnosti v občevarju z oblastni posluževati tudi svojega materinskega jezika. Po določbah zakona bo Podkarpatska Ukrajina imela avtonomno vladno, ki bo štela tri člane, ter avtonomni pokrajinski parlament z decela enakim delokrogom kakor slovaški pokrajinski parlament. Volitve v avtonomni parlament Podkarpatske Ukrajine se morajo izvesti najdalje v roku 18 mesecev po uveljavljenju tega zakona. Med tem pa je bilo že sklenjeno, da bodo te volitve meseca maja 1939. Vlada Podkarpatske Ukrajine bo določila novo prestolnico.

Popoldanska seja poslanske zbornice je bila zgolj formalna. Na seji je vladna predložila zbornico pooblastilni zakon, ki daje prezidentu republike in vladi zelo dalekosežna pooblastila. Vlada utemeljuje potrebo tega zakona z izrednimi okoliščinami, v katerih se nahaja država. Položaj je takšen, da se po normalni zakonodajni poti ne dajo sprejeti vsi potrebni ukrepi in reforme in bi to zelo oviralo delo nacionalne obnove. Zakon pooblašča vladno, da more vse zadeve rešiti z zastilnimi uredbami. Prezident republike bo dobil s tem zakonom pooblastilo, da lahko z uredbo spremeni tudi ustavne zakone, dočim lahko vlada z uredbami ukinja ali izpo-

polnjuje stare in proglašuje nove zakone. Prezident republike mora izdati svoje odločitve v soglasju z vlado, vladne urede pa so pravnoveljavne, če so sprejete na seji ministrskega sveta soglasno. Poslanska zbornica je ta zakon takoj odkazala ustavno-pravnemu odboru, da o njem nemudoma razpravlja.

Odbor se je sestel takoj po seji zbornice. Slovaški so v odboru priglasiili svoj veto in so utemeljili svoje stališče s tem, da se lahko razpravlja o tako dalekosežnem zakonu šele po izvolitvi novega prezidenta republike. S tem je odpadla vsaka nadaljnja razprava o tem zakonu in se bo o njem sklepalo šele po izvolitvi novega prezidenta. Slovaški se protivijo zlasti temu, da ta pooblastilni zakon časovno sploh ni omejen in izražajo bojazn, da bi se na ta način utegnili izcimiti v republiki diktatura osrednje vlade.

Chvalkovsky odgodil pot v Berlin

Praga, 18. novembra h. Zunanji minister dr. Chvalkovsky, ki je nameraval danes odpotovati v Berlin, je to svoje potovanje odgodil v Berlin odpotuje samo prometni minister general Husarek. Volitve novega prezidenta bodo najbrže že prihodnji tork z prezidenta bo izvoljen dr. Chvalkovsky. Kot naslednika v zunanjem ministertvu se imenujeta sedanji šef kabineta zunanega ministra dr. Masařík in pa Slovak dr. Krno.

Osuskega poročilo slovaškim poslancem

Praga, 18. novembra. AA. (Havas). Češkoslovaški poslanik v Parizu Osuski je podal pred parlamentarnim klubom slovaške ljudske stranke poročilo o češko-

slovaški politiki, zlasti pa o dogodkih, ki so se odigrali v zadnjih mesecih ter privedli do narodne katastrofe.

Pogajanja za strnitev strank in klubov

Praga, 18. novembra. h. Danes se je konstituiral klub slovaške ljudske stranke. Za predsednika je bil izvoljen predsednik slovaške vlade dr. Tiso. Klub šteje 35 poslancev in je drugi najmočnejši klub poslanske zbornice. Temu klubu so se pridružili tudi slovaški socialni demokrtati. Danes so se nadaljevala tudi pogajanja s Šramkovim krilom češke ljudske stranke in je zvečer prišlo do načelnega sporazuma, tako da se bo tudi ta del češke ljudske stranke priključil enotni češki narodni stranki Prav tako se pogajajo tudi s skupino Gajde, ki je tudi že načelno pristala na to, da se s svojimi šestimi poslanci priključi enotni češki stranki

Obnova direktnega prometa z inozemstvom

Praga, 18. novembra. b. V ponedeljek bodo začeli voziti zopet redni brzovlaki med Prago ter Jugoslavijo, Poljsko, Nemčijo, Italijo in Rumunijo.

Nemška svarila Poljski

Berlin, 18. nov. h. Nemški tisk z veliko pozornostjo zasleduje kampanjo Poljske in Madžarske za skupno mejo na račun Podkarpatske Ukrajine. Nemški listi pri tem odločno zavračajo poročila madžarskega in poljskega tiska o neredih in nemirih v Podkarpatski Ukrajini in objavljajo obširna poročila svojih posebnih poro-

Kralj Karol odpotoval iz Londona v Bruselj

Na povratku v Bukarešto bo obiskal tudi predsednika francoske republike

London, 18. nov. Včeraj popoldne sta kralj Karol in prestolonaslednik Mihael obiskala vojaško letališče v Alberchotu. Zvečer sta bila na večerji v zunanjem ministertvu, ki jima jo je priredil zunanji minister lord Halifax. Poleg spremstva kralja Karola in osebja rumunskega poslanštva so bili na večerji člani vlade, vrhovni komisarji dominionov, višji uradni vojnega ministertva in zunanje ministertva. Na večerji ni bilo nobene ženske in tudi ni bila izrečena nobena zdravica.

Oficijalni obisk rumunskega kralja je bil zaključen opoldne, ko je kralj s svojim spremstvom zapustil London. Na kolodvor so ga spremlili kralj Jurij, min. predsednik Chamberlain, zunanji minister lord Halifax, osebje rumunskega poslanštva in mnogi drugi odličniki. Kakor pri prihodu so mu tudi pri odhodu izkazali vojaške časti. Velika množica občinstva je priredila vladarju Rumunije navdušene ovacije.

Proti večeru je kralj Karol s svojim spremstvom prispel v Calais, odkoder je odpotoval v Bruselj na obisk k belgijskemu kralju. V Bruslju bo ostal dva dni, na-

to pa se bo najbrž podal v Pariz, kjer bo ostal tri dni. Predsednik francoske republike bo njemu na čast privedil velik lov.

Po vesteh iz Londona se je v okviru sedanjih državnih razgovorov med rumunskim vladarjem in zunanjim ministrom Petrescom Comnenom ter kraljem Jurjem Chamberlainom in Halifaxom dosegel sporazum, po katerem bosta sedanji poslanštvi obeh držav v Londonu odnosno v Bukarešti spremenjeni v veleposlanštvi.

Bruselj, 18. nov. AA. (DNE). V političnih krogih so prepričani, da bo imel rumunski kralj Karol v Bruslju tudi razgovore o rumunsko-belgijskih gospodarskih odnosih. Dejstvo, da bo kralj Karol jutri opoldne obiskal belgijsko državno tovarno orožja v Liegeu, tolmačijo kot možnost, da bi Rumunija naročila v Belgiji industrijske proizvode. V teh krogih tudi izjavljajo, da se bo kralj Karol z belgijskim kraljem Leopoldom razgovarjal o stališču obeh držav glede raznih mednarodnih vprašanj. Predmet razgovorov med obema vladarjema bo slednjič še vprašanje belgijske politike neodvisnosti in stališča do Društva narodov.

Kjuseivanov o bolgarski zunanji politiki

Sofija, 18. nov. AA. Glede splošne politike sedanje vlade je min. predsednik dr. Kjuseivanov izjavil na včerajšnji seji sbranja:

Bolgarska vlada bo nadaljevala dosedanje konstruktivno politiko ter bo tudi v bodoče vodila politiko sodelovanja in sporazumevanja, da se ohrani mir na Balkanu. Bolgarija se bo tudi v bodoče prizadevala, da okrepi prijateljske zveze z Jugoslavijo in Turčijo v duhu paktov o večnem prijateljstvu, ki vežejo Bolgarijo, Jugoslavijo in Turčijo. Vlada bo nadaljevala svoja dosedanja prizadevanja, da uredi še ostala neurejena vprašanja z Rumunijo in Grčijo z željo, da bi bili odnosi z vsemi sosednimi državami čim priskrnejši.

Šteje 3.500.000 prebivalcev; sestoji iz predelov Ruanda in Urundi, a upravlja se skupno s Kongom.

Tudi nekdanja nemška kolonija Kamerun se je razdelila in sicer med Angleže in Francoze. Zavezniške čete so dokončale njeno osvojitve v februarju leta 1916. Večji del je dobila v upravo Francija, tako da meri francoski Kamerun 418.000 kv. km z 2.300.000 prebivalci, a britanski Kamerun 90.000 kv. km z 826.000 ljudmi.

Na podoben način se je delila nekdanja nemška kolonija Togo, ki so jo zavzele oborožene zavezniške sile že v avgustu leta 1914. Franciji je pripadadel v upravo delež s 56.200 kv. km ter 736.000 prebivalci, a britansko ozemlje

Zatem je Kjuseivanov govoril o odnosih z ostalimi državami ter poudaril, da se bo bolgarska vlada tudi v bodoče prizadevala, da obdrži prijateljske stike z vsemi.

Kar se tiče gospodarske politike, bo vlada posvečala posebno pozornost kmetijstvu. Stremela bo za tem, da poveča dohodek ter počitve nove tuge v inozemstvu. V finančnem pogledu bo izvajala politiko stvarnega proračunskega ravnateljstva in stabilnosti denarja.

Kjuseivanov je tudi poudaril, da bo bolgarska vlada najmodernejše oborožila bolgarsko vojsko, ki je čuvar miru in narodnih interesov.

meri 33.800 kv. km ter šteje 339.000 ljudi.

Nastaja tedaj interesantno vprašanje, kako razvozlati probleme, ki so nanižani okrog aktualnega mednarodnega vozla, nekdanjih nemških kolonij. Kakor je iz tega razvidno, imajo glavni del njihov v upravi britanski dominioni, one kolonije, ki jih upravlja Velika Britanija neposredno, pa so razdeljene tako, da na njih participirata še Francija in Belgija. Toda ni nam treba prehitevati dogodkov, že bližnja bodočnost bo nedvomno postavila na dnevni red podrobnejše razgovore o tem. Pirow s svojim potovanjem po Evropi, je otvoril kampanjo, ki najbrž še dolgo ne bo zaključena.

Italija se je pridružila londonskemu sporazumu

Brzjavke med Mussolinijem in Chamberlainom

Rim, 18. nov. br. Italijanska vlada je danes uradno obvestila angleško vlado, da pristopa k pogodbi iz 1. 1936 o kvalitativni omejitvi oboroževanja na morju. Ob uveljavljenju sporazuma med Italijo in Veliko Britanijo je Mussolini poslal Chamberlainu naslednjo brzjavko:

V trenutku, ko stopa v veljavo sporazum z dne 16. aprila o prijateljskih odnosih in sodelovanju med našima dvema državama, katere postavlja na trdno in trajno podlago, ponavljam izraze svojega zadovoljstva in zadovoljstva fašistične vlade ter vam sporočam čustva prijateljstva in prisrčnih simpatij.

Na brzjavko je Chamberlain odgovoril: Globoko sem hvaležen za brzjavko, s katero ste mi izvolili izraziti vaše zado-

voljstvo in zadovoljstvo italijanske vlade v trenutku, ko je bil uveljavljen sporazum z dne 16. aprila. Kakor vi, sem tudi jaz prepričan, da so bili odnosi med našima državama zopet postavljeni na podlago, ki naj omogoči skupno delo in prijateljstvo med obema narodoma. Zahvaljujem se vam za izraze osebnih simpatij, ki ste mi jih sporočili in ki vam jih z vso prisrčnostjo vračam.

Avstralija priznala italijanski imperij

Rim, 19. nov. AA. Avstralska vlada je uradno obvestila italijansko konzula v Sidneyu, da je »de iure« priznala italijansko cesarstvo.

Daladierove težkoče

Večno hujši odpor proti novim zasilnim uredbam sedanje francoske vlade

Pariz, 18. nov. o. Včerajšnje izjave prezidenta Daladiera in finančnega ministra Reynauda francoske javnosti niso pomirile. Politični krogi so slej ko prej ostali nezaupljivi in Daladiera še vedno pripisujejo diktatorske namere.

Blum je danes objavil v »Populaire« članek, v katerem odklanja podaljšanje zakon. dobe sedanje poslan. zbornice, ker bi se s tem nicesar ne doseglo. Vlada zama obljubuje tri leta miru. Blok radikalov bi razpadel že v prvih treh mesecih, ker bi velik njegov del ne mogel pristati na to, da bi nastala na podlagi pooblastil nova orientacija francoske notranje in zunanje politike. »Ordre« pravi, da Daladier vsekakor res ne namerava pustiti v kolonialnem vprašanju, toda po vsem razvoju njegove politike je treba v vsakem primeru pričakovati, da bo pristal na nove koncesije v prilog Nemčiji.

Danes se je sestel parlamentarni finančni odbor, ki je pričel razpravljati o odlokih, izdanih na podlagi finančnih pooblastil. Seje bi se bil moral udeležiti tudi finančni minister Reynaud, ki je bil zaradi seje vlade zadržan.

V Elizejski palači je bila pod vodstvom prezidenta Lebruna seja ministrskega sveta, na kateri so predvsem razpravljali o zunanje-političnih problemih, posebno v zvezi s prihodom angleškega zunanega ministra v Pariz.

Zaupnica radikalov

Daladierovi vladi

Pariz, 18. nov. v. Min. predsednik Daladier je danes v radikalno-socialističnem poslanskem klubu obrazložil gospodarske načrte vlade, ki so bili določeni z novimi zasilnimi uredbami. Radikalno-socialistični klub je na seji, na kateri se je zbralo okoli 100 članov, odobril Daladierova izjava, le nekaj poslancev se je vzdržalo gla-

sovanja. Po seji je bil izdan komunike, ki pravi:

Po odobritvi poročila predsednika vlade, poziva radikalno-socialistična skupina v za vesti nevarnosti, ki bi nastale za državo in javno svobodo vsled finančnih neredov in gospodarske ter denarne krize, kakor tudi zaradi socialnih nemirov, vso Francijo in njene sile k prostovoljni disciplini. V interesu dela neobhodno potrebne narodne obnove izreka svoje popolno zaupanje vladi.

Radikalna stranka potrjuje svojo absolutno voljo, da Francija v celoti ohrani in obvaruje francosko posest, ki jo otvorijo kolonije, protektorati in ozemlja pod mandatom ter zavrže vsak odstop ozemlja, na katerem se vije francoska trobojnica.

Protestna stavka v Franciji

Pariz, 18. nov. br. Splošna delavska zveza je za 21. november proglasila 24-urno protestno stavko proti najnovejšim ukrepom francoske vlade. Istega dne bodo po vsej državi prirejani veliki protestni shodi.

Pirow v Berlinu

Berlin, 18. nov. br. Južno-afriški vojni minister Pirow, ki je včeraj prispel v Berlin, je imel dopoldne dolg razgovor z zunanjim ministrom Ribbentropom, popoldne pa se je sestel z maršalom Göringom. Razgovori se bodo nadaljevali tudi jutri in v nedeljo, vmes pa si Pirow ogleduje razne nemške vojaške ustanove. V torko bo odpotoval v Berchtesgaden, kjer bo sprejet pri kancelarju Hitlerju.

PRISTOPAJTE K JC LIGI!

Ob smrti dr. Trumbića

Bolezen in smrt velikega pokojnika — Truplo bodo v nedeljo prepeljali v Split — Narodno žalovanje na Hrvatskem

(Glej tudi članek na 3. strani)

Zagreb, 18. nov. o. Davi ob 8.20 je po dolgi bolezi umrl vodilni hrvatski politik in prvi jugoslovanski zunanji ministar dr. Ante Trumbić. Izdihnil je na svojem stanovanju v Martićevi ulici, obdan od svoje rodbine.

Obolje je v avgustu, nakar se je njegovo zdravstveno stanje trajno slabsalo. Zdravniki so si na vso moč prizadevali, da bi ga ohranili pri življenju, a po treh mesecih je bolezen vendarle premagala njegov sicer močni organizem. Najprej mu je ohranila leva stran telesa, nato pa so se pojavile še razne komplikacije, predvsem v dihalnih organih, v katerih je pred štirimi tedni nastalo močno vnetje, ki ni več v celoti izginilo. V noči od srede na četrtek je padel v nezavest, iz katere se je včeraj le še za kratek čas prebudil, potem pa je nastopila agonija. Zdravnika prof. Dr. Botteri in dr. Benson sta mu skušala še v zadnjem hipu ojačiti organizem, a bilo je zaman. Preteklo noč je bil dr. Benson ves čas pri bolniku. Davi pa je bolnikovo težko dihanje že kazalo, da odhaja s tega sveta.

Vest o smrti dr. Trumbića se je z bliskovito naglico razširila po Zagrebu. Čeprav že ni bilo več upanja, da se bo rešil strašne bolezni, je vest o njegovi smrti vendarle vse mesto silno pretresla. Uro pozneje so bile že na vseh hišah izvešene črne zastave in tudi na državnih poslopih so se trobojnice dvignile na pol droga. Tudi v Splitu, rojstnem mestu pokojnega Trumbića, so že v dopoldanskim urah zvedeli za smrt svojega očjega rojaka. Tudi Split je bil kmalu ves v črnih zastavah.

Zemski ostanki dr. Trumbića bodo nedeljo prepeljani v dom bivšega Hrvatskega Sokola ter tam v veliki dvorani položeni na mrtvaški oder. V nedeljo zjutraj bodo prepeljani v Split. Spremljala jih bo dolga vrsta avtomobilov z zastopniki vseh hrvatskih ustanov in organizacij. Spremljala jih bo tudi posebna delegacija iz Splita, ki pride jutri v Zagreb. Sprevod avtomobilov bo

šel skozi Karlovac, Otočac, Gospić, Gračac, Knin in Sinj, kjer bodo povsod kratke žalne svečanosti.

Pogrebni sprevod v Zagrebu se bo razvil izpred doma bivšega Hrvatskega Sokola in bo šel skozi mesto do Savske ceste. Vodil ga bo zagrebški nadškof dr. Stepinac.

V Splitu se je sestavil poseben odbor, ki bo uredil vse potrebno za dr. Trumbićev pogreb v domačem kraju. Njegove zemске ostanke bodo v ponedeljek postavili na mrtvaški oder v cerkvi sv. Petra, v katere župniji se je dr. Trumbić rodil. Pokopali ga bodo bržkone v kripti cerkve sv. Franje na splitski obali. Vsa Dalmacija pripravljala svojem velikemu sinu veličasten pogreb, ki bo v Splitu v sredo popoldne.

Davi ob 11. je bil dr. Maček v spremstvu senatorja inž. Avgusta Košutića in večjega števila poslancev HSS na dr. Trumbićevem stanovanju. Izrazil je svoje sožalje vdovi gospej Anki in se poklonil pred zemskimi ostanki velikega pokojnika. Dr. Maček je odredil, da se v znamenje žalosti opuste vsa javna zborovanja in vse prireditve, ki so bile napovedane za danes, jutri in nedeljo.

Zastave na državnih uradih

Beograd, 18. nov. AA. Ob smrti dr. Ante Trumbića, bivšega zunanjega ministra, so bile danes izobešene na pol droga državne zastave na vseh državnih uradih v Beogradu in v državi.

Sožalje predsednika vlade

Beograd, 18. nov. AA. O priliki smrti dr. Ante Trumbića je dr. Stojadinović poslal pokojnikovim vdovi sledečo brzojavko: Ob smrti velikega narodnega delavca in bivšega zunanjega ministra dr. Ante Trumbića prosim, da sprejmete v imenu kr. vlade in v mojem imenu izraze globokega sožalja.

Beleške

Minister Magarašević o programu JRZ

Prosvetni minister Magarašević je imel v četrtek in petek več shodov v srežu Rumi, kjer kandidira na listi JRZ. Med drugim je govoril na shodu v Budjanovcih Razpravljaj! je o politiki sedanje vlade in rekel, da so Sremci bili vedno prvoborniki za državno in narodno edinstvo in da bodo to dokazali tudi to pot pri volitvah 11. decembra. »Naš glavni kandidat«, je nadaljeval g. minister, »je državno in narodno edinstvo in za tega kandidata bo glasovala ogromna večina jugoslovenskega ljudstva. Vlada dr. Stojadinovića služi in se bori za tega našega glavnega kandidata.«

Slovenske gledališke igre na Koroškem

»Koroški Slovenec«, glasilo slovenske narodne manjšine v Nemčiji, poroča pod naslovom »Tudi igre se spet lahko vršijo:« »Slovenska prosvetna zveza je na svojočasno prevedel igre »Divjega lovca« v Glinjah sprejela od dež. vodje državne tajne policije pobudo, naj z vloga na državno kulturno zbornico razčisti vprašanje, če so tudi slovenske odrske prireditve vezane na članstvo pri gledališkem odseku kulturne zbornice. Dež. vodja državne policije je na to izjavil, da glede igranja slovenskih društev tudi v času do rešitve nima nikakih pomislekov. Igre so torej dovoljene. Rešitve vloge na kulturno zbornico bomo po sprejemu pričakovali.«

Naši planinci v Sofiji

Jugoslovensko vojsko bo na pogrebu Kemala Atatürka, umrlega predsednika zavezniške Turčije, kot predstavnik jugoslovenske vojske zastopal oddelek I. planinskega polka. Na potu v Turčijo so naši vojniki v četrtek popoldne prispeli v Sofijo, kjer jih je na kolodvoru pričakala četa bolgarskega vojaštva, ki bo tudi sodelovala pri pogrebni svečanosti v Ankari. Ves kolodvor je bil poln bolgarske občinstva ki je priredilo jugoslovenskim vojakom prisrčne ovacije. Vojaki so bili opoldne gostje sofijske garnizije, po obedu pa so skupno z oddelkom bolgarskih vojakov nadaljevali pot proti Carigradu in Ankari.

Nemški minister telesne vzgoje v Jugoslaviji

V četrtek se je vrnil v Nemčijo minister telesne vzgoje v. Tschammer und Osten, ki je bil štirinajst dni na počitnicah pri Dubrovniku. Pred odhodom je sprejel novinarje ter jim izjavil, da le nerad zapušča Dalmacijo in njene naravne lepote. Bil je vesel, če trikrat v Jugoslaviji. Dobro pozna njene sportne in sploh telesnozgodnje razmere in visoko ceni zlasti delo jugoslovenskega sokolstva.

Očitki nemškimi škofom

»Das schwarze Korps«, glasilo nemških oddelkov SS, piše o uspehih tretjega rajha v tekočem letu in pravi, da je doživel »nemški narod 1. 1938. največje uspehe v svoji zgodovini«. Nato nadaljuje: »Razumljivo je, da so se med temi manevri pojavile tudi nevspešne stvari. Vstali so med nami ljudje, ki niso bili ravno navdušeni zanje. Med njimi so bili v prvi vrsti nekateri škofi, ki niso pričakovali v tistih dneh viška politične napetosti druge, kakor primerno prilike, da bi lahko padli državi in režimu v h. bet. Ti ljudje s. v najboljših nevarnih trenutkih naše nove nemške zgodovine trdovratno molčali ter se zato tudi sami vključili iz nemškega občestva. S temi ljudmi ne mara imeti »nič« nemški narod nič več skupnega. Potlači so doživetje nemške stvari in nemški narod bo v bodoče razpravljal in ravnal z njimi samo tako, kakor se postopa z ubežniki.«

Občna zborna mladine JNS za Ljubljano in okolico

V nedeljo, 20. t. m. ob pol 10. dopoldne bosta istočasno občna zborna mestne organizacije OJNS za Ljubljano ter sreske organizacije OJNS za srez Ljubljano okolice. Mestna organizacija bo zborovala v strankinem taništvu v Kazini, II. nadstropje, okoliška sreska organizacija pa v dvorani restavracije »Zvezde«. Po zborovanju bo skupna proslava dvajsetletnice Jugoslavije. Na to proslavo vabita odbora tudi vse ostalo članstvo JNS.

Šahovski veleturnik na Holandskem

Amsterdam, 18. novembra. Včeraj zvečer je bilo v Utrechtu igrano osmo kolo turnirja osmih najboljših šahistov sveta. Capablanca je porazil Flohra, ki je v brezupni poziciji prekorajil čas Partije Keres-dr. Euwe in Botvinnik-Fine sta se končali remis, slednja je po 19. potezah Partija Reshevsky-dr. Aljechin je bila prekinjena in bo dovršena danes zvečer. Reshevsky ima v trdnjavi končnici kmata več in izgleda na zmago. — Danes popoldne je bila dovršena tudi partija Botvinnik-dr. Aljechin iz 7. kola. Kakor so analize pokazale, je imel dr. Aljechin v tej partiji že ob prekinitvi izgubljeno pozicijo. Danes se je moral dr. Aljehin po 61. potezi vdati Stanje v turnirju je: Fine 6, Keres 5 1/2, Botvinnik, Capablanca 4 1/2, dr. Aljechin, Reshevsky 3 (1), dr. Euwe 2 1/2, Flohr 2.

Odlikovanje

Beograd, 18. nov. p. Odlikovan je z zlato svetinjo za državljanske zasluge zvezniški sreskega sodišča v Dolnji Lendavi Ivan Toni.

Iz državne službe

Beograd, 18. nov. p. Za višja veterinarska inšpektorja v 4/1 sta napredovala dr. Leopold Hribar pri banski upravi v Ljubljani in dr. Franjo Veble pri banski upravi v Novem Sadu.

Premeščeni so sodniki sreskih sodišč: Oton Vičič iz Valančeva v Murško Sobotno in Vital Oblak iz Jajca v Prevalje. Mirko Dežela iz Šmarji pri Jelšah v Valandovo ter Franc Rupert iz Prevalj v Jajce. — Upokojeno je višji darčni inšpektor Franc Bole pri davčni upravi Ljubljana — mesto.

Kam z židi?

Noben žid ne sme zapustiti Nemčije, dokler ne bo plačana milijardna odškodnina

Berlin, 18. novembra. a. Reuter: Davčne oblasti so dobile nalogo, da naj židom ne izdajo potrdil o plačanih davkih vse do tlej, dokler ne bo izterjana milijardna mark kazni, katero morajo plačati židje. Ker židje, ki hočejo zapustiti Nemčijo, ne morejo dobiti potrebnega dovoljenja za odhod iz države, ne da bi predložili potrdilo o plačanih davkih, se imenovani odlok davčnim oblastem tolmachi v tem smislu, da ne more noben žid zapustiti Nemčije, dokler kazni ni plačana.

Jutranji listi se bavijo z včerajšnjo izjavo Chamberlaina v spodnjem domu o možnosti naseljevanja židov v Nemčije v angleških kolonijah, zlasti pa v Tanganjiki. »Berliner Lokal Anzeiger« pravi: Angleški imperij ima na razpolago orjaške nenaseljene prostore, v katerih obstoji velika možnost za naselitev židov. Treba pa je protestirati proti temu, da bi se židje naseljevali v nekdanjih nemških kolonijah. Židje se, da bo Velika Britanija v tem vprašanju ponovila svojo napako, ki jo je storila s potliko v Palestini. Če namerava Velika Britanija resno izvesti načrt za naselitev židov v bivših nemških kolonijah, zlasti pa v Tanganjiki, v stari nemški vzhodni Afriki in v Kamerunu, potem gre tukaj za šahovsko potezo, ki je na prvi pogled vidna. Ta načrt izvira iz židovskih vrst.

V nemških uradnih krogih napovedujejo za prihodnje dni še nove ukrepe proti židom. Gre predvsem za razlastitev židovskih zemljiških posestnikov. V poučenih krogih opozarjajo, da je skoraj polovica zemljiške posesti v Berlinu v rokah židov. Arizacija židovske posesti bo, kakor napovedujejo, izvršena naglo in zelo radikalno.

Poljski glas o naselitvi židov

Varišava, 18. novembra. br. Oficijozna »Gazeta Polska« se bavi v daljšem članku z židovskim problemom in piše med drugim, da je naloga veselih, da čimprej določijo ozemlje za naselitev onih židov, ki v Evropi nimajo več prostora. Tako ozemlje bi najlažje našli v Afriki ali Ameriki. V Palestini so židje v dovoljni meri dokazali svojo pionirsko sposobnost.

Zaplemba imetja židov v Gdansk

Gdansk, 18. nov. AA. Vodja narodno-socialistične stranke Förster je izjavil, da se bodo numberški zakoni kmalu začeli izvajati tudi v Gdansk. Oblasti so že začele pleniti imetja židov, ki so zapustili svobodno mesto.

Volilno gibanje

Zadnji dnevi za postavljanje sreskih kandidaturn

Volilne priprave, kolikor se tičejo postavljanja kandidaturn, se bližajo koncu in v teku prihodnjega tedna bodo pri kasacijskem sodišču v Beogradu vložene državne kandidatne liste. Zakonski rok poteče v soboto, 26. t. m. Kakor vse kaže, bomo imeli tri državne liste, poleg list dr. Stojadinovića in dr. Mačka še listo Dimitrija Ljotića.

V Beograd je prispel, kakor smo že poročali, dr. Juraj Šutej, ki je prinesel s seboj kandidatne spise Kmečko-demokratske koalicije. V četrtek in včeraj je bila v Beogradu tudi seja glavnega volilnega odbora JNS. Na seji je bil izvršen zaključni pregled kandidaturn JNS, ki so postavljene v preko 200 srezih večina kandidatnih list je že prispela v pisarno glavnega odbora, kjer se sedaj ves material definitivno urejuje.

Ravno tako so skupine beograjske združene opozicije (davidovičevci, staroradikalni in zemljoradniki) končale svoje kandidacijske priprave. Gotovi so z njimi že tudi socialisti, v kolikor bodo kandidirali. Včeraj dopoldne je bila seja tako zvanega koordinacijskega odbora, ki je skupni organ vseh na državnih listi dr. Mačka združenih strank in skupin in katerega naloga je, skrbeti za tehnično skladnost pri kandidaturah ter za izločevanje morebitnih nesporazumov.

Po poteku dosedanjih tehničnih priprav izgleda, da bo opozicijska lista do ponedeljka popolnoma sestavljena in verjetno vložena pri kasacijskem sodišču v sredo ali četrtek. Na dr. Mačkovi listi bo kandidiralo po dosedanjih informacijah okrog 1.200 kandidatov, ki pripadajo štirim glavnim skupinam opozicijskega volilnega bloka: Kmečko-demokratski koaliciji, Jugoslovnski nacionalni stranki, beograjski združeni opoziciji in socialistom. KDK je postavila svoje kandidaturne v glavnem v savski, primorski, drinski in vrbaski banovini ter v enem delu Vojvodine. Beograjska združena opozicija kandidira izključno v srbskih krajih. Socialisti so postavili kandidaturne v Srbiji in Sloveniji. JNS ima svoje kandidaturne v vseh banovinah.

Tudi Ljotičev »Zbor« je s pripravami za sestavo kandidatske liste, katere nosilec je Dimitrije Ljotič, po časopisnih informacijah iz pisarne »Zbora« skoraj gotov, ter bo lista, kakor zatrjujejo, pravočasno vložena.

Lista JRZ bo po informacijah iz glavnega tajništva JRZ vložena pričetkom prihodnjega tedna. Tudi ta lista je zelo obširna, ker kandidirajo na njej poleg JRZ še borbaši in zemljoradniki Voje Djordjevića, pa so zato bile odobrene paralelne kandidaturne v večjem številu srezov.

V Beogradu bodo postavljene štiri kandidaturne. Beograd voli 5 poslancev. Listo JRZ za Beograd nosi g. Vlada Ilić, listo beograjske združene opozicije g. Ljuba Davidović, listo »Zbora« g. Ljotič. Na listi JNS za Beograd, katere nosilec je bivši predsednik parlamentarnega kluba JNS in beograjski poslanec g. Ješa Protić, kandidirata tudi po en Hrvat in en Slovenec, in sicer bivši minister župnik Pavle Matić in odvetnik dr. Janko Olip.

Zagreb ima 4 poslance in bo imel štiri kandidatne liste: JRZ, HSS, SDS in zborško.

Ljubljana ima dva mandata. Kandidata za JRZ v Ljubljani sta gg. minister dr. Korošec in predsednik kluba železničarjev JRZ Mašič. Opozicijski kandidaturi bosta dve: v prvi kandidirajo skupaj JNS in socialisti, vsak po enega kandidata in enega namestnika, v drugi disidenti bivše SLS. Kandidat JNS v Ljubljani bo, kakor leta 1927 in 1931, senator dr. Albert Kramer, njegov namestnik pa predsednik banovinske organizacije omladine JNS inž. Jože Rus. Zagrebški in beograjski listi poročajo, da se bo grupa bivšega bana g. dr.

Puca pri volitvah abstinarala. Kandidata Ljotičevega »Zbora« v Ljubljani sta gg. dr. Kandare in Artur Šturm.

Od znanih politikov JNS kandidirajo predsednik stranke Peter Živković kot skupni kandidat cele opozicije v Negotinu ter posebej še v Kotor varošu v Bosni, podpredsednik stranke Jovo Banjanin in Sarajevu in v Plevlju, generalni tajnik dr. Kramer v Ljubljani, bivši predsednik vlade Jevtić v srežu Sarajeva okolica, bivši minister senator dr. Andjeljinović v Splitu in v splitskem srežu, bivši poslanik v Varšavi dr. Prvislav Grisogono, ki stranki do sedaj ni pripadal, je sprejel kandidaturo JNS poleg dr. Andjeljinovića v splitskem srežu, ki ima dva mandata. Bivša ministra Demetrović in dr. Svetislav Popović, ki sta izstopila iz stranke, ne kandidirata.

★

Kandidature HSS

na Hrvatskem

Zagrebški listi objavljajo celotni seznam sreskih kandidaturn HSS na državnih kandidatnih listi dr. Mačka v savski in primorski banovini. V savski banovini kandidirajo med drugimi v srežu Crikvenice trgovec Franjo Borčić, v Cabru ravnatelj dr. Ante Cividini, v Delnicah odvetnik dr. Ivan Subašić, v Ivanjcu posestnik Juraj Antolij, v Jastrebarskem posestnik Franjo Novosel, v Karlovcu odvetnik dr. Ivan Banković, v Kastvu mornar Jakob Grabar, v Klanjcu prof. Ljudevit Tomasić, v Koprivnici kmečki pisatelj Mihovil Pavlek-Miškinska, v Krapini zdravnik dr. Dane Malić, v Križevcih posestnik Ileković, na Krku odvetnik dr. Niko Matanić, v Ludbregu odvetnik dr. Ivan Pernar, v Novem prof. Grga Hecimović, v Osijeku odvetnik dr. Ziga Šolc in novinar Janko Tortić (osiješki srez ima dva mandata), v Prelogu posestnik Ivan Petković, na Rabu odvetnik dr. Ivan Andres, v Samoboru posestnik Djuro Španović, v Varaždinu odvetnik dr. Ante Odić, v Vinokovcih prof. dr. Sigismund Čajković, v Zagrebu okolici posestnik Franjo Malčić in v mestu Zagreb, ki ima štiri mandate, inž. Avgust Košutić, dr. Josip Reberski, Milutin Majer in Alojz Pečnik.

Od predstavnikov bivše SDS kandidirajo med drugimi v srežu Garešnici Večeslav Vilder, v Glini dr. Srdjan Budisavljević, v Ogulinu Sava Kosanović, v Kolenici Adam Pribičević in v Zemunu dr. Milan Kostić.

V primorski banovini kandidirajo za HSS v Bankovcu Ilija Zečević, v Biogradu lekarnar Josip Silobrić, v Kotoru dr. Sekula Drljević, na Hvaru dr. Josip Berković, v Dubrovniku prof. Roko Mišetić, v mestu Splitu dr. Juraj Šutej in v srežu Splitu (dva mandata) Paško Kaliterna in Jozo Mratinović.

Veliko število sreskih kandidatov

Ker je na obeh glavnih državnih kandidatnih listah, na listi dr. Stojadinovića in na listi dr. Mačka, združenih po več strank in skupin in ker so poleg tega postavili svojo državno kandidatno listo tudi zborša Dimitrija Ljotića, bodo imeli nekateri srezi pri letošnjih volitvah razmeroma veliko število sreskih kandidatov, tudi če volijo samo enega poslanca. Niso osamljeni srezi, ki bodo imeli po sedem, osem ali celo še več kandidatov. Srez Sombor bo na primer imel 8 kandidatov. Na listi dr. Mačka bodo kandidirali predstavniki HSS, zemljoradniki, staroradikalni in SDS, na listi dr. Stojadinovića predstavniki JRZ, borbašev in zemljoradniške skupine Voje Djordjevića, poleg vseh teh pa še sreski kandidati na Ljotičevi listi.

Po osem kandidaturn imajo dalje srezi Pirota, Ruma in Petrinja, rekord pa zaenkrat vsekakor nosi bosanski srez Novi varoš, kjer je sresko sodišče doslej overovalo kandidatne izjave desetim kandidaturn. Štirje kandidirajo na listi dr. Stojadinovića, pet na listi dr. Mačka in eden na listi Dimitrija Ljotića.

Vremenska napoved

Zemunska: Pretežno oblačno in megleno vreme v vsej državi, zlasti v severni polovici. Ponekod bo rosilo iz megle. Nekoliko jasno še na severozahodu, v primorju in na skrajnem jugu.

Zagrebška: Temperatura se bo dvignila, v ostalem deževno ali megleno vreme.

Dunajska: Pojemanje oblačnosti s počasno razjasnitvijo. Temperatura se bo dvignila, južno-zapadni vetrovi.

Oboroževalna razprava v angleški zbornici

Spodnja zbornica je odklonila predlog o ustanovitvi ministrstva za preskrbovanje vojnih potrebščin

London, 18. novembra. AA. Na snočnji seji spodnje zbornice so razpravljali o predlogu liberalne stranke, ki zahteva ustanovitev ministrstva za preskrbovanje vojnih potrebščin. Govorniki opozicije so poudarjali, da brez take ustanove ni mogoče učinkovito organizirati obrambe države, za kar obstoje zglede v drugih državah, minister za koordinacijo Thomas Inskip pa je branil stališče vlade, da zadostuje, če se tako ministrstvo ustanovi šele v primeru vojne. Zanj bi pomenilo ministrstvo za preskrbovanje nekakšno zmanjšanje dela po mnenju vlade pa bi to ne imelo nobenega praktičnega smisla in praktične vrednosti. Poleg tega sedaj ni nobenih težav pri izdelavi granat in razstreliva, ki bi tako organizacijo zahtevala. Tudi industrijski krogi ki so skupaj z vlado že zagotovili preskrbovanje materiala za izvedbo obrambnega programa, ne bi pozdravili ustanovitve ministrstva za preskrbo brez prisilnih pooblastil. Čeprav bi se program izpolnitve državne obrambe izvajal z večjo naglico, nihče ne more pričakovati, da bi se ta program izvršil že do septembra 1. 1939. Kar je bilo storjeno za oborožitev v zadnjih dveh mesecih, ne bi moglo nobeno ministrstvo za preskrbo hitreje izvršiti. Kljub razočaranju v nedavni preteklosti, razpolagamo danes s hrabro in učinkovito obrambno silo, ki je morda sicer še nepopolna, vendar pa je sposobna, da odgovori

na vsak napad, katerega bi se sovražnik kaj kmalu potem kesal.

Nato sta govorila konservativca Winston Churchill in Duff Cooper, ki sta obsojala monarkovski politiki Chamberlaina.

Končno je predsednik vlade Chamberlain izjavil, da vlada ne more sprejeti liberalnega predloga, ker ne misli, da bi se z ustanovitvijo ministrstva za preskrbo dosegli boljši ali pa drugačni rezultati, kakor jih dosegajo z današnjim načinom. Poudaril je: Mi, ki smo odgovorni za varnost države, moramo predvsem skrbeti, da izvršimo vse ukrepe, ki jih smatramo za umestne. Ne smatramo, da bi ministrstvo za preskrbo pospešilo brzino, s katero izvajamo načrt o ojačenju državne obrambe. Zlasti ne bi ničesar koristilo načrtu za izpolnitve letalske sile. Od leta 1935 so se stroški za letalstvo dvignili od 27 milijonov funtov na 200 milijonov v letošnjem letu. Proizvodnja, v maju prihodnjega leta bo dvakrat ali trikrat večja od letošnje proizvodnje, v maju 1940 pa bo štirikrat večja. Kljub nekaterim zakasnitvam, nezgodam in zaprekam je naš sedaj sistem ugoden in se je pokazal kot uspešen, vendar pa ga ne bomo nikoli nehali izpolnjevati.

Nato je snočnja zbornica s 326 proti 130 glasovi odklonila liberalni predlog. S tem je bila razprava o odgovoru na prestolni govor končana.

Priprave za pogreb Atatürka v Ankari

Ankara, 18. nov. p. Posebni vlak s truplom predsednika Kemala Atatürka bo prispel v nedeljo ob 10. dopoldne v Ankaro. Na železniški postaji bodo sprejemu prisostvovali predsednik republike İsmet İneni, člani vlade, narodni poslanci, generali in oficirski zbor. Krsto bodo prenesli na dvorščake velike narodne skupščine, kjer jo bodo položili na katafalk.

Kemala Atatürka bodo pokopali v ponedeljek. V pogrebni sprevodu bodo konjenična, bataljon artiljerije, republikanška garda, polk gojencev vojne akademije, vojaška zastopstva Anglije, Francije, Nemčije, Rusije, Jugoslavije, Rumunije, Bolzarije, Grčije in Irana, predsednik republike, tuji zastopniki, narodni predstavniki in drugi. Na koncu sprevoda bo korakal polk pehote. Godba republikanske garde in tujih vojaških oddelkov bodo menjaje se igrale žalne koračnice. Vsakih pet minut bo oddan po en topovski strel. Lafeto s krsto bo spremljalo 12 generalov z golimi sabljami.

Beograd, 18. nov. p. Davi je potovalo skozi Beograd več tujih delegacij, ki se bodo udeležile pogreba Kemala Atatürka. Predvčerajšnjim se je odpravila v Ankaro četa naših planincev iz škočje Loke, snoči pa je krenila na pot delegacija pod vodstvom vojnega ministra generala Nedića.

Preimenovanje Ankare

Carigrad, 18. nov. w. Turška vlada je predložila veliki narodni skupščini predlog, naj se Ankara v počastitev pokojnega prvega predsednika turške republike imenuje odslej Atatürk.

Rojstvo hčerke egiptskega kralja

Kairo, 18. nov. AA. Kralju Faruku se je rodila hčerka, ki je dobila ime Ferial. Na čast novorojeni princesi so bila snoči vsa mesta v Egiptu slovesno razsvetljena. Rojstvo nove princeze so oznanili s topovskimi streli.

Nemški poslanik pozvan iz Washingtona

Washington, 18. nov. br. V odgovor na odpklic ameriškega poslanika v Berlinu in trgovinskega atašee ameriškega poslanštva je danes tudi nemška vlada brzojavno pozvala svojega poslanika v Washingtonu Dickhofa, da naj se takoj vrne v Berlin ter poroča zunanjemu ministru o razpoloženju v Ameriki in o stališču ameriške vlade glede notranjopolitičnih dogodkov v Nemčiji, ki je le delno znano iz izjav Roosevelta. Hulla in drugih ameriških državnikov v berlinskih diplomatskih krogih prevladuje mnenje, da pomeni to neoficijelno prekinitev diplomatskih odnosov med Nemčijo in Zedinjenimi državami.

Nov trgovinski sporazum z Italijo

Rim, 18. nov. AA. Včeraj je bilo končano zasedanje stalnega italijansko-jugoslovenskega gospodarskega odbora, ki se sestaja vsako leto enkrat, da na podlagi obstoječih trgovinskih sporazumov uredi za prihodnje leto novo trgovinsko zamenjavo blaga z Italijo in določi razpored posameznih izvoznih kontingentov. Tokrat je odbor začel svoje delo 3. novembra ter ga je končal s podpisom novega sporazuma, s katerim se določa medsebojni izvoz in uvoz za l. 1939 in razporeditev kontingentov za izvoz lesa, žita, živine ter znatno povečanje količine našega izvoza. Sporazum sta podpisala za Italijo Gianini, za Jugoslavijo pa pomočnik zunanjega ministra Pilija ob navzočnosti jugoslovenske in italijanske delegacije. Kakor se je zvedelo, so pogajanja potekala v prijateljskem duhu in obstojta želja, da bi na obeh straneh sporazumom delali za razširjenje medsebojnih trgovinskih zvez in se na ta način čim prej ustvarili prejšnji obseg zamenjave blaga med Italijo in Jugoslavijo.

Dr. Ante Trumbić

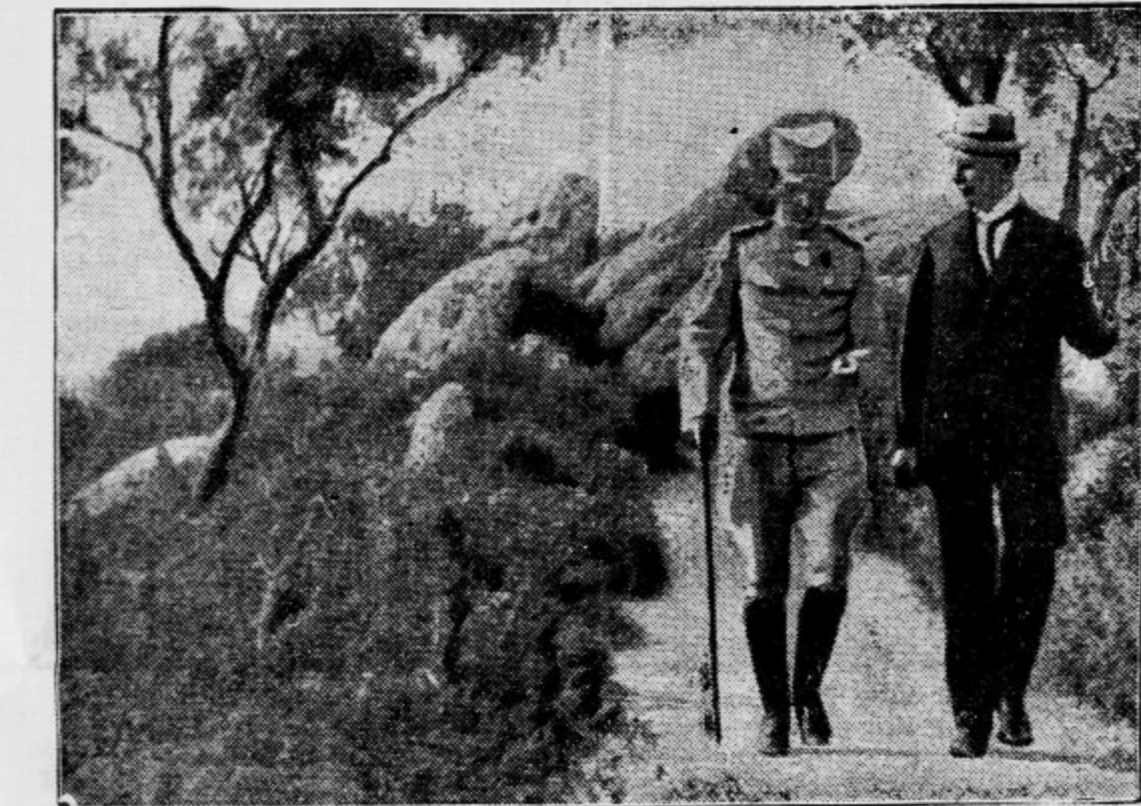
krize arbske vlade. Kljub velikim težočam je bil na konferenci dosežen popoln sporazum, ki je bil nato fiksiran v posebni izjavi, katera se je kot krfska deklaracija za vedno uvrstila v jugoslovensko zgodovino. Obrati, ki so nastopili v mednarodnem razvoju in na bojiščih leta 1918., so omogočili, da se je diplomatska borba za načela krfskega sklepa, za uedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v enotno državo pod dinastijo Karadjordjevičev, v glavnem zmagovito končala. Podrobneje smo se spominjali krfske deklaracije lani ob njeni 20-letnici. Polno zanimivih beležk o delovanju Jugoslovenskega odbora in zlasti o konferencah na Krfu pa je zbranih v dr. B. Vošnjakovih knjigi »Borba za uedinjeno narodno državo« (Ljubljana 1928).

Kot prvi zunanji minister kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je bil dr. Ante Trumbić delegat kraljevine SHS na mirovni pogajanjih v Parizu. Potem mu je pripadla še težava naloga pogajanj s kraljevino Italijo, ki so 1921. dovedle do pogodbe v Rapallu, a dokončna rešitev tega vprašanja je sledila šele pozimi 1923-24. Pri volitvah v konstituanto, ki so se vršile novembra 1920, je dr. Trumbić kandidiral v Splitu na kandidatih listah štirih strank, NI se priključil nobeni takratni stranki in vendar je bil v priznanje svojega nacionalnega delovanja od vseh izvoljen. Po rapalski pogodbi je odstopil kot zunanji minister. Pri volitvah v marcu 1923 ni več dosegel mandata. Preselil se je v Zagreb in se pridružil Hrvatski zajednici. Ko pa je ta sklenila kompromis z Radičevimi stranki, je dr. Trumbić prevzel obrambo Stjepana Radića in njegovih tovarišev, ki so morali pred sodišče. Sledile so volitve 8. februarja 1925. Dr. Ante Trumbić je kandidiral v Zagrebu na listi Hrvatske zajednice s pristankom Stjepana Radića in je bil izvoljen z veliko večino. Še pred tragično smrtjo

je bil tudi dovršil gimnazijo. Nato je študiral pravo na univerzah v Zagrebu, na Dunaju in v Gradcu, kjer je bil leta 1890. promoviran. Posvetil se je advokaturi v Splitu in takoj vstopil v politično življenje. Postal je vodja znamenitega dela pristave stranke prava. Za 1895 je bil izvoljen za poslanca v dalmatinskem saboru, kateremu je potem pripadal do razsula stare monarhije. Leta 1897. je bil tudi izvoljen v du-

V Zagrebu je včeraj dopoldne ob pol 9. umrl v 75. letu starosti g. dr. Ante Trumbić, eden naših najbolj znanih politikov, bivši predsednik Jugoslovenskega odbora v Londonu, sopodpisnik krfske deklaracije in prvi zunanji minister kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Rodil se je 17. maja 1864. v Splitu, kjer je tudi dovršil gimnazijo. Nato je študiral pravo na univerzah v Zagrebu, na Dunaju in v Gradcu, kjer je bil leta 1890. promoviran. Posvetil se je advokaturi v Splitu in takoj vstopil v politično življenje. Postal je vodja znamenitega dela pristave stranke prava. Za 1895 je bil izvoljen za poslanca v dalmatinskem saboru, kateremu je potem pripadal do razsula stare monarhije. Leta 1897. je bil tudi izvoljen v du-

Ko je dr. Ante Trumbić bival leta 1917. na Krfu, ga je blagopokojni Viteški kralj, takratni regent in prestolonaslednik večkrat sprejel v avdiciono in se podajal z njim na izprehod, kjer sta temeljito obravnavala vprašanje uedinjenja in probleme bodoče skupne države

najski državni zbor, kjer je z velikim temperamentom in talentom vzbujal poleg Biachinija pozornost najsihših političnih krogov. 1905 so se združili dalmatinski narodnjaki in pravaši v enotno Hrvatsko stranko, katere program je izdelal dr. Trumbić ter ga komentiral v vrsti člankov, objavljenih v zadržkem »Narodnem listu«. Vplivno je sodeloval dr. Trumbić tudi pri reški resoluciji.

Ob pričetku svetovne vojne se je podal v tujino. Nastanil se je v Londonu, kjer je bil izvoljen za predsednika Jugoslovenskega odbora. S pomočjo svojih zvestih sodelavcev je začel razvijati živahno propagando za ustanovitev samostojne jugoslovenske države, ki naj obseje eno dele avstro-ogrskemu monarhije, koder prebivajo Srbi, Hrvati in Slovenci. Tako smo torej Jugosloveni imeli med svetovno vojno dva vrhovna foruma, ki sta v zunanjem svetu predstavljala naše težnje po svobodi. Bila sta to vlada kraljevine Srbije z Nikolo Pašićem na čelu ter Jugoslovenski odbor s predsednikom dr. Trumbićem v Londonu. Na škodo veliki skupni stvari je prišlo večkrat med obema do trenj. Da se odstranijo nesporazumi, je po daljših pogajanjih prišlo do sklepa, da povabi Nikola Pašić predsednika dr. Trumbića na Krf h temeljiti konferenci. Bila je izražena želja, da pridejo z dr. Trumbićem še po en zastopnik Srbov, Hrvatov in Slovencev. Jugoslovenski odbor je določil Srba Vasiljevića, Hrvata dr. Hinkovića in Slovence dr. Vošnjaka. Konferenca na Krfu se je začela 15. junija in je trajala do 20. julija 1917 s par dnevnim presledkom, povzročenim zaradi

Dr. Ante Trumbić in ostali tvorci krfske deklaracije. Sedé od leve na desno Vasiljević, dr. Hinko Hinković, dr. Ante Trumbić, Nikola Pašić, Nikolić, Stojan Protić, Ljuba Davidović; stoje: dr. Bogumil Vošnjak, dr. Dinko Trinajstić, dr. Franko Potočnjak, dr. Momčilo Ninić, dr. Vojta Marinković, dr. Gjurčić in dr. Milorad Drašković

Bratom Hrvatom v Ljubljani

Ob bridki izgubi, ki je zadela ves hrvatski narod s smrtjo velikega sina dr. Ante Trumbića, se pozivajo vsi Hrvati v Ljubljani, da v znak žalosti in spoštovanja velikega pokojnika doprinejo za venec, ki ga bodo Hrvati iz Ljubljane položili na krsto velikega pokojnika. Doprinese sprejema Dobroslov Uglješić, novinar, Dvočakova ulica 13/II. Posebna delegacija odnese venec na pokojnikovo krsto v Zagreb.

Odbor.

Italijanski slavist profesor dr. Gasparini v Ljubljani

V Ljubljani se muči že nekaj časa italijanski slavist prof. dr. Evel Gasparini iz Benetk. V kulturnem pregledu na sedmi strani prinašamo danes zanimiv razgovor z odličnim italijanskim znanstvenikom.

Smrt velikega srbskega rodoljuba

V Negotinu je umrl Ilija J. Andjelković, posestnik in bivši narodni poslanec. Bil je potomec ugledne srbske rodbine iz Vesela, rodil pa se je v Negotinu pred 74 leti, ko je živel mala Srbija še v zelo primitivnih razmerah. Kot mladenič je stopil v vrste radikalne stranke, ki ga je štela med svoje poštvovalne pristaše, dokler je ostala zvesta svojemu idealu demokracije. V poznejših letih se je pridružil opoziciji, katero so tvorili takrat samostanci. Samostanci so ga izvolili za narodnega poslance in dolga leta je v narodni skupščini mnogo koristil svojim domovini s treznim in dalekovidnim razmišljanjem gospodarskih vprašanj. Ker je kot trgovec mnogo potoval po svetu, je imel priliko spoznati naklepe, ki se kujejo proti Srbiji, in nekaj mesecev pred svetovno vojno se je ločil od opozicije, ko je po svojem prepričanju glasoval za oborožitev, katero je opozicija odklanjala. Pozneje so vsi uvideli, da je imel prav.

Med svetovno vojno sta se dva njegova sinova borila na solunski fronti, njega pa so internirali. Tudi v taborišču internirancev v Plovidvu je ostal, tvegajoč vse, poštvovalen srbski nacionalist. S pomočjo holandskega poslanika je organiziral zbiranje denarnih prispevkov za revne srbske internirance in v taborišču je javno govoril, da prihaja vsa pomoč od Srbije, ki ne bo propadla. Ta njegov nastop je ohranil internirano rajo, pogumnega in ponosnega rodoljuba pa je spravil na sramotni steber. Javno so ga bicalni na trgu v Plovidvu. Dobil je 25 batin. O tem so pisali takrat francoski listi. V taborišče so privedli tudi ženo pokojnega slavnega četniškega vodje Babunškega in njene male otroke. Internirana žena se je skrivala pod tujim imenom in se tudi rojakom ni zaupala. Ilija Andjelković pa jo je spoznal. Čuval je njeno skrivnost, a do osvobojenja je delil vse, kar je imel, z vdovo in njenimi otroki.

Zivljenje Ilije Andjelkovića je bilo polno dobrotljivosti in požrtvovanja. Ko so nekaj let po osvobojenju od filoksera hudo trpeli vinogradi v Negotinu in Krajini, je izdal velike vsote za obnovo trsnih nasadov. Med vojno je bilo njegovo lepo posestvo upuščeno, a usoda je z nenavadno srečo poplajevala njegovo dobrotljivost. Vsako delo, ki se ga je lotil, je imelo velik uspeh. Lani je imel veliko zadoščenje, ko je njegovo vino na mednarodni pariški razstavi dobilo prvo nagrado. Ves okoliš bo požrtvovalnega rodoljuba in zglednega naprednjaka ohranil in hvaležnem spominu.

Dobrodelna akademija JNAD Jugoslavije - drevi

Ze v več člankih je JNAD Jugoslavije, naslednik razpuščenega JNAD Jadrana, opozarjala našo javnost na svojo dobrodelno akademijo. V teh člankih smo prikazali ves težak materialni položaj našega akademika in našo dobro voljo, da temu odpomo.

Danes pa nekaj besedi o priveditvi sami. Ker akademija ne bo nikak eliten ali reprezentativen ples, ne bo oficielnih sprejemov. Prosimo pa našo javnost, da pride točno, ker bi sicer motila izvajanja umetniškega dela programa.

Izvajalci bodo sami mladi, priznani umetniki, Gdč, Milica Polajnarjeva bo zapela arijo iz »Tosce« in Pavčičevo pesem. Da je tudi kitara koncertni instrument, bo ponovno dokazal g. Stanko Prek. Lizstov »Ljubavni sen« bo predvajal g. Demšar Gojmir. Višek umetniškega dela večera pa bo dvospev Kečala in Janka iz »Prodane neveste«, ki ga bosta izvajala gg. Lupša in Gostiša.

Po sporedu se bo razvila prosta zabava s plesom. Prijetno bo presenetil posestnik plesni orkester Ljubljanskega Sokola. Izborna založen buffet in pa odlična kapljica bosta zadovoljila še tako razvajene okuse. Se enkrat pozivajo akademiki našo javnost, da se te priveditve udeležijo in jih s tem podpre v njihovih socialnih stremljenjih.

Bolje je

Ko pleše artistka v cirkusu v vrtoglavi višini na vrvi, se skloni Neža k svojemu možu:
»Kako nevaren poklic! Naj bog drži roko nad njo!«
»Pod njo, Neža, pod njo«, odvrne mož.

Sekanje in prodajanje božičnih drevesc

Za prodajo so potrebna posebna občinska potrdila

Ljubljana, 18. novembra
S pomnoženim povpraševanjem po božičnih drevescih se je močno razširilo njih sekanje ter izvoz v druge banovine. Sekanje se je razpisalo v takem obsegu, da nasprotuje predpisom in načelom smotrnega gozdnega gospodarstva. Ker so za božična drevesca pripravna le lepa, pravilna in enakomerno raščena debelca, obstoji nevarnost, da bo posekano številno drevje, ki bi iz gospodarskih in vzgojnih razlogov moralo ostati v gozdovih in nasadih. Nekateri izsekavajo z izgovorom prereditve prav najlepša in za razvoj gozda najboljša drevesca, podjarmljena in bolelna drevesca pa puščajo še nadalje v gozdovih. V okolici velikih mest pa nastanejo tudi precejšnje škode radi tatvin božičnih drevesc. Na podlagi navedbe glede sekanja in prodajanja božičnih drevesc opozarja mestno poglavarstvo v Ljubljani, da je sekanje mladih iglastih dreves za božična drevesca v nedorastlih gozdovih prepovedano. Sekati in prodajati v prebralni sečnji se smejo samo drevesca, ki se dajo izločiti za čiščenje in redčenje gozda. Kdor bo prodajal ali prevajal bo-

žična drevesca, bo moral dokazati njih izvor a kolkovanim potrdilom županstva občine, v območju katere so bila posekana. To potrdilo, ki ga izda župan, po predpisa-

»Živo orodje« Val vamo, kako je naše delo odvisno od orodja. Tudi naše telo ima svoje orodje: zoba. Zato jih moramo ne le varovati, pač pa, kakor z vsakim orodjem, tudi skrbno ravnati z njimi. Predvsem jih moramo čistiti in pravilno negovati. Za pravilno nego dragocenega orodja — zob — pa bi morali rabiti kvalitetno zobno pasto, kakor je Chlorodont. Domači proizvod.

nem vzorcov, mora imeti oseba, ki prodaja ali prevaja božična drevesca, vedno pri sebi ter ga mora pokazati na zahtevo gozdarstvih, javnovarnostnih, dohodarstvenih in tržnih organov. Imenovano osebo bo strogo nadziralo dobavo, prodajo, izvoz in uvoz božičnih drevesc ter se bo za vsak prestopok gozdnopolicijskih in kazenskih predpisov uvedlo kazensko postopanje.

Starši pri maši, sin v goreči hiši

Strašna požarna nesreča v samotni pod Ostrežem

Polšnik, 18. novembra

Hrib Ostrež je poznan mnogim prijateljem Poljskih dolomitov. Ob vznožju samotne in strme gore leži razmetanih nekaj bornih kmetij. Skozi naselje Semnik zaide redkokdaj popotni človek. Pred leti je uničil požar Špeharjev grunt in nekaj let so štrli v zrak ostanki usodne noči. Predlanskim je kupil Špeharjeve njive mladi posestnik Jože Seručar, ki se je z ženo Franko takoj lotil posla, da sta si zgradila svoj krov. Nekaj so pomagali sorodniki, večino pa sta zaslužila mož in žena. Jože je hodil tudi na dmino v gozd, da je zaslužil nekaj najpotrebnejšega denarja, saj mala kmetija ni dala dovolj za življenje.

Predvčerajšnjim sta se namenila gospodar in gospodinja, da stopita na Polšnik k maši in pa nakupit nekaj potrebščin. Z doma sta morala že malo po četrti uri. Saj je treba precej stopiti do Polšnika, pot se vije po visečih rebrih. Preden sta odšla, sta si skuhala na štedilniku čaja. Ognja nista pogasila, ker sta hotela ogreti sobico triletnemu edincu Slavku, ki je tedaj še blazen snival...

Ko sta Seručarja opravila mašo in nakup na Polšniku sta se vrnila domov. Bila še ni osem ura in je vso pokrajino pokrivala

gosta megla. Seručarja je čakalo strašno presenečenje: njun dom je bil plamenih. »Moj Bog, kje je Slavko!« sta oba kriknila. Planila sta v gorečo hišo, našla Slavka v goreči postelji, hropečega, omotnega in ožganega. Brž sta ga zanesla iz hiše. Mati je stekla z nesrečnim fantičkom do Martina Pograjca, kjer pa je kmalu izdihnil.

Prizadevanje gasilcev in reševalcev je bilo zaman. Ogenj je vpepelil hišo in vsa ostala gospodarska poslopja, ki so bila zložena okrog hiše: drvarnico, hlev, šupo in drugo. Zgorelo je vse pohištvo, obleka, obutev, perilo. Tudi prašički so zgoreli in krava, ki so jo nedavno dobili v rejo. Udarac, ki je zadel pridno družino, je tem hujši, ker niso niti za belč zavarovani. Res je, da je hotel gospodar svoje imetje zavarovati, pa ni imel nikoli tistih kovačev za zavarovalnico. V skrinji sta imela z ženo štiri stotake, ki sta jih zbrala z največjo muko, da bi plačala dolga, zdaj je še ta trdi prihranek vpepeljen.

Komandir na Polšniku g. Serdarevič je uvedel preiskavo. Prvotno so menili, da je ogenj kdo podtaknil. Toda Seručarjevi niso imeli sovražnika, vsa soseska jih spoštuje. Ogenj se je pač razširil iz štedilnika. Malega ponesrečenca Stanka so včeraj pokopali na poljskem pokopališču.

Prvič oba oproščena, drugič obsojena

Obnova procesa zaradi vloma v Stožicah

Ljubljana, 18. novembra

Pred malim kazenskim senatom je bila danes obnova kazenskega postopanja proti zakončema Mariji in Francetu Zaletelu, ki imata s Stožicah krojaško obrt, gostilno in trafiklo. Zaletelova sta bila lani v zvezi s procesom proti Janezu Senici, ki je bil obsojen zaradi vloma pri Verbičevih v Stožicah na leto in pol robije, obtožena prikrievanja ukradenega denarja, toda zaradi pomanjkanja dokazov sta bila oproščena. Tedanjim indicom za njuno krivdo so se v času, ko je Senica prestal kazni, pridružil novi momenti, ki so dali oporo za obnovo postopanja.

V zaporih je Senica sojetniku zaupal, da hrani ukradene tisočake pri Zaletelovih. Seveda se je to takoj razvedelo in prišlo tudi do nezaželjenih ušes. Pri Zaletelovih so napravili preiskavo in našli 10.200 din. Pozneje se je tudi razvedelo, da so Zaletelovi kljub slabim gmotnim prilikam podpirali Senico v času, ko je bil v zaporu, pa tudi sami so začeli kazati, da jim gre bolje, čeprav ni kazalo, da bi se bil promet v krojaštvu, gostilni in trafikli kaj izboljšal. Poleg tega je grozila dražba hiše. Zaletel pa je v nekem postopanju pred sodiščem položil tudi razodetno prisego, da ne poseduje ničesar.

Po pravomočnosti obsodbe Senice in oprostitve Zaletelovih so se pojavile nada-

ljne pričje za krivdo Zaletelovih. Tako je Josip Udovč izpovedal, da mu je Senica v zaporu izpovedal, da je po tatvini denar preštel v grmovju za Zaletelovo hišo in da ga je nato nesel k Francu Zaletelu, katerega je izročil v navzočnosti njegove žene. Zandarmerska postaja v Moravčah je pri Martinu Peršetu zaplenila listek, na katerega je Zaletel napisal Peršetu naslov Zaletelovih in mu ga izročil z naročilom, naj ga nese Zaletelovim, da mu dajo polovico ukradenega denarja, da ga bo pod kakim tujim imenom poslal Senici v kaznilnico. Janez Senica je to Peršetovo izpoved potrdil. Senica je iz zapore pisal štiri pisma na naslov Zaletelove služkinje Marije Kovačičeve. Iz zadnjega pisma, ki ga je že na svobodi pisal Kovačičevi v Prekmurje, je izhajala skupna skrb Senice in Zaletelovih glede poizvedovanja orožnikov, ki so jih vršili zaradi obnove postopanja.

Po vseh teh okoliščinah je sodišče danes pri obnovi postopanja, da si je Senica svoje izjave v marsičem spremenil, obsodilo po zaslišanju številnih prič Franca Zaletela zaradi prikrievanja ukradenega denarja in lažnega pričevanja na 4 mesece strogega zapore, 120 din denarne kazni in na 2 letno izgubo častnih državljanjskih pravic, njegovo ženo Marijo pa zaradi prikrievanja ukradenega denarja na 3 mesece strogega zapore in 120 din denarne kazni. Pridržala sta si rok za premislek.

V občinskem zaporu se je zadušil

Neznano kako se je pod vinjenim nesrečnikom vžgala slamnjača

Kamnik, 18. novembra

Po Kamniku se je v večerajšnjih jutrnjih urah raznesel glas, da je v občinskem zaporu nenadoma preminil Viktor Hrovat, ključavničar iz Mekinj, ki ga je občinski stražnik ponoči priplj, da bi inelo mesto mir. Seveda so se v zvezi s tem razširile razne razburiljive govorice, kajti vsem se je zdelo nagla smrt Hrovatova kar nerazumljiva. Nihče si ne more prav misliti, da Hrovata, ki ga je bilo prejšnji večer polno, ni več med živimi in da je prav v zaporu umrl. Hrovata je vse poznalo, saj je prav rad zahajal v gostilne, v katerih je preživel precej svojega življenja in bil gost, četudi ne dobrodošel, marsikaterega pivskega omizja.

Tako je bilo, kakor pripovedujejo, tudi omenjeni večer. Obiskal je razne gostilniške lokale ter se po malem opil, tako da so ga morali baje štirikrat vreči iz Kosakove kavarne, potem pa še od Petra. Posredovati je moral naposled občinski stražnik Zobavnik, kateremu pa se je Hrovat odločno uprl, tako da je moral priti na pomoč še Grašek Slavko. Skupno sta nazadnje Hrovata le ukrotila in ga spravila v občinski zapor, da se strezni.

To je bilo okrog ene ure ponoči. Nekoliko po peti uri je neka mimo idoča žena slišala iz zapore vzdihovanje. Ko se je po poteku ene ure vračala je bilo v zaporu tiho. Ob pol osmih pa je služitelj sreskega načelstva g. Brozovič opazil, da uhaja iz spranj v vratih dim, ter je ves preplašen skočil po orožnike. Ti so skupaj z občinskimi organi odprli vrata, našli zapor ves v dimu, na pričanah pa je ležal Hrovat že mrtev.

Poklicani banovinski zdravnik dr. Pucelj je ugotovil, da je smrt nastopila zaradi zadušitve ter da kakih znakov nasilja ni. Isto je ugotovila kmalu zatem sodna komisija. Pokojni Hrovat je bržkone kadil in pri tem zaspal ter je cigaretni ogorek vžgal slamnjačo, na kateri je ležal Hrovat. Pravijo tudi, da je Hrovat nalašč zakuril, ker mu je bilo mraz. Naj bo kakorkoli občinski stražnik zatrjuje, da je Hrovatu, predno ga je zaprl odvzel vse predmete, med temi tudi vžgalice. Obstaja torej vprašanje, kje je Hrovat dobil vžgalice. Domneva, da je obdržal še kako vžgalico, je izključena, ker te brez skatljice ni mogel prižgati. Tudi ne bo držala domneva, da je v zaporu našel kake vžgalice. Ostane torej le dvoje, in sicer, da je Hrovat kljub preiskavi obdržal vžgalice, ker preiskava ni bila temeljita, ali pa da je ogenj podtaknil nekdo od zunaj.

Prebrisano

Tonček je imel domačo nalogo iz računstva: Osemnajst zemelj stane devet dinarjev. Koliko stane ena?
In napiše odgovor: Ena stane 50 par.
»Kako si pa to izračunal?« ga vpraša učitelj.
»Saj nisem računal. K paku sem šel in si kupil žemljo.«

Nerodna reč

Gospod Cmok pride v neko pisarno in Ljubljani in se priključuje: »Dovolite, da se vam predstavim. Moje ime je Cmok iz Srednje vas. Moj nečak je že nekaj mesecev pri vas v službi.«
»O, vi ste, gospod Cmok. Vaš nečak je pa prav včeraj vzel dopust, da pojde na vaš pogreb.«

Domače vesti

Tri nove reprezentativne palače v Splitu. V kratkem bo dobil Split tri reprezentativna javna poslopja in sicer novo banko palačo na zapadni obali, glavno pošto v Zagrebški ulici in novo poslopje za klasično in realno gimnazijo na Lovrnatu. Banka palača je zgrajena že do prvega nadstropja. V postnem poslopiju je treba dovršiti samo še notranja dela, gotovo pa je tudi že zidovje gimnazijskega poslopja, ki bo dograjeno do začetka priložnega šolskega leta.

Zemun ima najmodernejšo gasilsko napravo v vsej državi. Iz Nemčije, iz mesta Karlsruhe so pripeljali v Zemun velik avtomobil s avtomatičnimi gasilskimi lestavimi sistema Metz, ki so največje in najmoderneje v naši državi in tudi na vsem Balkanu. Razklopljene lestve dosežejo višino 33 in pol metra in se avtomatično dvigajo, znižajo in spet sklopijo. Naprava stane 430.000 din in so zemunski gasilci pri uvozu dosegli spregled trošarine in tudi carine, ki bi znašala 75.000 din.

Urejevanje starega varaždinskega gradu. Muzejsko društvo v Varaždinu je povabilo inž. Cirila Jegliča iz Zagreba, znane strokovnjaka za vrtno arhitekturo, da je pregledal urejevanje parka okrog starega gradu. Inž. Jeglič je povabil vse priprave in dal nekaj strokovnjakiških navodil. Rastline, ki še manjkajo za ureditev lepega parka, bo varaždanska občina dobila od zagrebske občine in pa iz vrta Szaparijeve graščine v Murski Soboti

Prva setev na izsušenem Vrgorskem jezeru. Kanal za izsušitev Vrgorskega jezera je že gotov. Delo so na vsi moč pospešili, da bi lahko kmetje na pridobljenem rodovitnem zemljišču že sejali ozimino. Otvoritev kanala bodo v Vrgorcu slovesno proslavili 21. t. m. Proslava bo tudi v Maričevcu, kjer je začetek kanala.

Med razpravo o dveh umorih in poizgu pri Glini je bilo v štirih dneh pred petrinjskim okrožnim sodiščem zaslišanih 30 prič in ni niti ena govorila v korist ali razbremenitev obtoženega trgovca Djakovića in njegovega pajdaša Eremija, pač pa so vse oba obtoženca močno obremenjevali. Četrty dan je obtožen trgovec Djaković izgubil svojo hladnokrvnost, Eremija pa je postal nemiren že prej. Dve sestri umorjene Milke Djakovičeve sta pripovedovali, da je bila Milka v svojem zakonu ves čas nesrečna in prava mučenica, ker jo je mož kruto žalil in tudi pretepal. Sprva ni Milka nikoli tožila svojega gorja, pozneje, ko svojega trpljenja ni mogla več prikriti, pa se je potolažila pri očetu in obeh sestrah. Zaslišali bodo še kakih 10 prič in bo morda razprava zaključena že v ponedeljek.

Svojega rojaka in tovariša je osleparil za triletno prihranke. Okrožno sodišče je obsodilo na podrgulo leto robije in trajno izgubo častnih državljanških pravic bivšega izseljenca Mateja Matiča iz Obrovca, ki je nad svojim rojakom in tovarišem Stepanom Kujundžićem v Argentini zagrešil grd zločin. Kujundžić, ki je nepismen, si je pri težkem delu v Argentini leta in leta pritrgoval od ust, da bi postal kaj denarja domov svoji družini. Naprosil je rojaka Matiča, naj namestu njega pošilja denar. Matič je za denar pošiljal svoji ženi. Do leta 1932 je bil Kujundžić trdno prepričan, da je vse v redu, takrat pa se je vrnil iz stare domovine neki izseljenec, ki je Kujundžiću očital, zakaj je popolnoma pozabil na ženo in otroke. Kujundžić je bilo takoj jasno, da ga je Matič osleparil. Matič pa se je medtem že neznano kam izgubil in Kujundžić se je s svojimi zadnjimi prihranki napotil domov ter sleparja ovdal. Matiča so s tiralo iskali po Južni in Severni Ameriki, zdaj pa so ga našli v domačem kraju Revnega rojaka je osleparil v treh letih v našem denarju za preko 30.000 din. Pred sodiščem se je slepar delal nevnednega in zatrdel, da je tudi sam nepismen. Našli pa so njegova pisma in tudi nakazila poneverjenega denarja.

Svojemu bratu je hotel pomoriti otroke in zažgati hišo. V vasi Grguru blizu Prokuplja se je oni večer odigrala strašna krvava tragedija kot posledica posestniškega spora dveh bratov. Brata Radoš in Milorad Radosavljević sta si pred letom razdelila od očeta podedovano posestvo. Mlajši Milorad z delitvijo ni bil zadovoljen in zasovražil je svojega brata in vso njegovo družino. Večkrat je kar besnel in sosedje so ga komaj ukrotili, da se ni znesel nad bratom in nad njegovimi otroki. Oni dan sta šla Radoš in njegova žena na slavo k nekemu rojaku, doma pa je ostalo pet otrok. Najstarejša 15-letna hči Miljana je zibala 3-mesečnega najmlajšega brata Jovana, dva brata, ki hoditi v šolo, sta se učila, mlajši pa se je igral. Okrog 8. zvečer je planil v sobo stric Milorad, ki je imel v eni roki železne vile, v drugi pa nož. »Stric, kaj pa hočeš z vilami?« — ga je vprašala najstarejša Miljana, a podivjani stric jo je z sunil z vilami ter potem navil na nečaka, ki sta prestrašena p'anišla od svojih šolskih knjig ter se stiskala v kot sobe. Oba je strašno razmrevaril z vilami ranjena mljana pa je imela toliko moči. Preden jo je doklicala, se je zgrudila. Ko je opravil svoje krvavo delo v sobi, je Milorad pred bratovo hišo zažgal velik kup sena. V pravem času je to opazil neki sosed, pred katerim je Milorad zbežal. V hiši se je nutil sosedom strašen prizor. Strije otroci so se valjali hudo ranjeni v krvi, samo šmešeni Jovan je ležal nepoškodovan v svoji zibelki. Po mnenju zdravnikov dva otroka hudih ran ne bosta prebolela. Zločinec je zbežal v gore in ga še niso našli.

Danes ob 20., jutri ob 2³⁰, 5³⁰ in 8³⁰ uri „Trojka“ in „Hrabrost kapetana“, Kino Moste

Volčki v Slavoniji. V vasi Podgrađu blizu Vinkovcev se pojavljajo volčki, kar je nekaj nenavadnega za ves okoliš. Tudi v najhujših zimah že 50 let tam ni bilo volkov. Oni dan je volčja tolpa v neki staji razmesarila 30 ovc in koz.

Od 3. do 4. decembra izlet v Trst-Gorico. Prijave sprejema izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon.

Zdaj je čas, da si preuredite svoje knjigovodstvo po novem edino praktičnem in preglednem SO F R A sistemu. Za htevatve ponudbe. Sofra, Maribor.

Iz Ljubljane

Uprava »Oficirskega doma« v Ljubljani vabi rezervne oficirje na družinski večer, ki bo drevi ob 21. v spodnji dvorani hotela »Metropol«. Uprava pododbova Udruga rezervnih oficirjev vabi tovariše rezervne oficirje, da se po noštevno odzovejo vabilu naših aktivnih tovarišev. Pododbor Ljubljana.

Češkoslovaško akademijo priredi nocoj ob 20. Ferialni savez na III. drž. realni gimnaziji v gimnazijskem poslopiju. Spored bo zelo pester in bo imel glasbene, deklamacijske in baletne točke. Podan bo tudi odomek iz Smetanove opere »Prodane neveste«. Pri glasbenih točkah bo nastopile več solistov. Vs opina: se deži 6 do 10 stojšica pa 3 din. Narodno občinstvo se na prireditvi vjudno vabi.

Filozofsko društvo bo priredilo danes ob 18. v mineraloški predavalnici na univerzi drugo predavanje. Predaval bo g. univ. doc. dr. Stanko Gogala o temi: Svobodnost — sproščnost. Vabljeni vsi, ki se zanimajo. Vstop prost.

Akademski Adrianska straža ima danes svoj redno plesno vajo. Igra priznani Bojan Adamič. Vodi plesni mojster Jenko.

Nesreča s kolesom. Včeraj so v bolnico pripeljali posestnikovo hčerko Katarino Klopčičevo iz Prevoj pri Lukovici. Na cesti je tako nerodno padla s kolesom, da se je precej hudo poškodovala po glavi in si pretresla možgane.

V Narodnem muzeju ostanejo zbirke za brezplačen nedeljski poseet odprte le še prihodnje nedelje 20. t. m. od 10. do 12. ure dopoldne. O ponovni otvoritvi v prihodnji pomladi se izda posebno obvestilo. S to prekinjivijo nedeljskega poseeta preko zimskih mesecev pa niso prizadeti brezplačni skupinski ogledi šol in korporacij ter plačani poseti ob delavnih dneh.

NOVINARSKI KONCERT
Sodelovali bodo: Gc. Bravničarjeva, Heybalova, Jeraševa, Koceljva, Majdičeva, E. Šimenc, vojaška godba in pevski zbor Grafike.

PO KONCERTU LES
1. DECEMBRA NA TABORU OB 20. URI

— Predavanje SPD bo drevi ob 18. v Franciškanski dvorani. Predavalj se bodo ozkotračni filmi o izobrazbi švicarskih gorskih vodnikov, o nastanku Alp in o plezalni tehniki na ledenih. Filmske posnetke bodo razlagali gg. dr. Mrak in ing. Avčin. Vstopnice, pri katerih imajo člani SPD vpust, so na razpolago za člane SPD in za vse ostale prijatelje planinstva danes do 17. ure v društvenih prostorih SPD na Aleksandrovi cesti 4/I, od 17.30 ure dalje t. j. od pol šeste ure popoldne dalje pa pri blagajni pred Franciškansko dvorano, vhod iz Franciškanske ulice. Prosimo, da si po možnosti preskrbite vstopnice že prej, da ne bo hudega navala pri blagajni. Predavanje SPD bo zanimivo in poučno za vsakega planinca.

MATINEJA ob 14.15 uri
HUMOR — GLASBA — DRAMA!
Veliki doživljaji na luksuznem prekoceanskem parku med Evropo in Ameriko
PRINCEZA IN MUZIKANT
CAROLE LOMBARD — FRED MAC MURRAY
KINO MATICA 21-24 Matinejske cene od Din 2.50 — 6.50!

— Za evangeliško cerkveno občino v Ljubljani je nedelja 20. novembra dan spomina na umrle (Totensonntag); božja služba bo ob 10 dopoldne.

— Za novi tramvaj na Rakovnik in pri obnavljanju doseadanje dolenske proge so večer napravili priključek v Florjanski ulici, danes pa bo urejeno to križišče in napeljana bodo prečne nosilne žice, hkrati pa prično postavljati drogove. V ponedeljek bodo nadaljevali delo od Zelenega hriba do Rakovnika, da bo 30. novembra otvoriena proga od magistrata do Rakovnika. Nato prične ob ugodnem vremenu električna cestna železnica polagati drugi tir na Tržaški cesti od Langusove ulice do kolonije »Stan in dom«.

I.N.A.D. JUGOSLAVIJA
DOBRODELNA AKADEMIJA
19. t. m. KAZINA ob 20.
Plesni orkester Ljubljanskega Sokola
— Plesni mojster g. Jenko

— Josip Turner izročil sodišču. Policijska uprava je te dni Josipa Turnerja, neuspelega v omilca v Pezdrijevo delikatno trgovino, izročila sodišču. Kakor je že od početka kazalo, je bil Turner do konca izredno skop glede izpovedi in priznanj. Trdovratno je do kraja tajil še celo dejanja, ki so mu bila izpričana s corpora delicti in nepobitnimi dokazi. Samo dvojce reči je pred zaključkom preiskave na kriminalnem oddelku še priznal: da je svoj čas skušal vlomiti v Pertovalo krojaško delavnico na Gospavetski cesti, a je bil o pravem času prepečen, in pa da je v omili v Siferjevo orožarno v Celju, iz katere je odnesel 15 revolverjev in nekaj streliva. Ko bo na sodišču položil obraz račun za svoje početje po Sloveniji, ga bodo po vsej priki izročili zagrebški policiji, da še tam poravnava svoj dolg.

Kožuhovino
vseh vrst v veliki izbiri po prav ugodnih cenah dobite pri krznarju
JOSIPU DOLENCU
Sv Petra cesta 19, telefon 22-62

— V hlevu so ga napadli. Iz Kočevja so večer pripeljali na kirurški oddelek hlapca Vekoslava Tkala iz Karlova. V četrtek je prišel po nekih opravkih v Kočevje, nakar je prenočil v hlevu. Ponoči so ga na lepem napadli neki suroveži, da je med drugim dobil dve nevarni rani z nožem v glavo. Njegovo stanje je precej resno.

— Močno zdravniško dežurno službo danes ob 20. do ponedeljka do 8. zjutraj ima mestni višji zdravnik dr. Marjan Ahčin, Korytkova ul. št. 18, telefon št. 36-24.
— Plesne vaje Svobode-Grafike drevi ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice.

KINO SLOGA, tel. 27-30
IGNAC! Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri se morete od srca nasmejati tej veseli vojaški burki s priznanim francoskim komikom FERNANDELOM.

— Josipu Anžurju na sledi. Znani klatež in vlomilec Josip Anžur, o katerem so svoj čas poročale razne orožniške postaje po Dolenskem, da je na delu s pajdašem Zavrlom, se je, kakor kažejo vsa znamenja, nedavno pojavil v bližini Ljubljane. Kakor nam poročajo, je posestniku Francetu Kolarju na Vidmu v občini Dol pri Ljubljani te dni nekdo ukradel okrog 3000 din. Po Kolarjevi pripovedi je tatvino zagrešil Anžur, ki se je ta čas potikal po vasi.

Iz Celja

— Sokojska proslava 1. decembra. Sokojsko društvo Celje-matica bo proslavilo praznik zedinjenja na svečan način. Na predvečer, v sredo 30. t. m. ob 20., bo svečana akademija v Mestnem gledališču. Akademija bo letos ob 20letnici sestavljena iz posebno izbranih točk. Sodelovala bo celjska železničarska godba. Vstopnice za akademijo se bodo dobile v predprodaji v knjigarni K. Gorčarja vdove na Kralja Petra cesti. Dne 1. decembra ob 8. se bo sokoilstvo udeležilo službe božje v župni cerkvi, ob pol 10. pa proslave pred mestnim poglavarstvom. Zbirališče za službo božjo pred cerkvijo. Ob 10.30 bo slavnostna seja v veliki dvorani Narodnega doma. Na sporedu bo godba, petje, deklamacije, zaobljuba novega članstva itd. Udeležba za članstvo je obvezna pri vseh prireditvah. Pri slavnosti seji ob 10.30 mora članstvo oddati pri vohu tiskovino, ki jo je prejelo za kraljev rojstni dan, ker je ta seja strogo obvezen zbor kakor dne 6. septembra. Obleka: pri akademiji na predvečer, pri službi božji, proslavi pred mestnim poglavarstvom in slavnostni seji krojaši v krojih, ostali v civilu z znakom.

— Sokojski lutkovni oder bo vprizoril jutri ob 14.30 v Sokolskem domu v Gaberju lutkovni igrice »Razbojnik Moroz« in »Kraljevič iz krompirjeve dežele«.

— Umrl je včeraj na Sp. Hudinji 20. pri Celju v visoki starosti 84 let preuzitkar Jernej Smerec.

— Lumpaci vagabund« v gledališču. Društvo »Vzajemnost« v Celju bo vprizorilo danes ob 20 in jutri ob 16. v celjskem gledališču Nestrovovo čarobno burko »Lumpaci vagabunde« v režiji g. Jakoba Jerama. Opozorjamo na ti dve predstavi delavstvo in vse ostalo občinstvo.

— Težka nesreča na žagi. V četrtek se je na žagi hudo onesrečil 54-letni posestnik Janez Strgaršek iz Dobovca pri Sv. Juriju pod Kumom. Pri delu ga je nenadno zerabila žaga za levo roko ter mu odrezala tri prste in razmesarila dlan. Strgarška so oddali v celjsko bolnišnico, kjer so mu morali odrezati še en prst. tako da je nesrečnemu ostal samo še palec.

— Slavnostni koncert v proslavo praznika zedinjenja bodo priredili Celjsko pevsko društvo pevski društvi »Ojlika« in »Celjski Zvon«. Glasbena Matica in Celjsko godbeno društvo 1. decembra zvečer v Mestnem gledališču.

Alarm! Alarm! — Veliki film daljnega vzhoda, podvigov in tovarštva
KINO MATICA 21-24 ob 16., 19. in 21. uri. Gustav Fröhlich, Leni Marenbach
Dopolnilni spored: Donski kozaki in njihove pesmi! — Najnovejši Metro žurnal!

— Mlad izpriječec. Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju se je zagovarjal večerj zaradi goljufij 20-letni brezposelni brivski pomočnik Karel N. iz Celja. Karel je nedavno fingiral pismo in pisal v imenu svojega že pokojnega očeta lastniku knjigarne »Domovine« v Celju naj izročil njegovemu sinu, ki je dljak več šolskih knjig. Knjigarar je izročil Karlu na podlagi fingiranega pisma za 937 din šolskih knjig. Karel teh knjig ni plačal, marveč jih je prodal in izkupiček zapravil. Poleg tega je Karel nastopal kot filateliat ter dal tudi tiskati pisemski papir in kuverte v treh jezikih s svojim imenom in označbo »filateliste. Adolfu Hirtu v Celju je obljubil, da mu bo preskrbel znamke in mu je pod to pretežno izvalil 400 din. Znamk nato ni dobavil. Na isti način je ogoljufal Adolfa Hochsina v Budimpešti, ki mu je poslal na račun 2.000 din. To goljufijo je poskušil tudi pri dr. Hugonu Hollmannu v Zagrebu, poskus pa se je ponesrečil. Nadalje je Karel pod pretežo, da ima v neki banki v Angliji naloženih 30.000 din in da najpo potrebuje denar ki ga pa ne more tako hitro dobiti iz Anglije, prenameni Ferda Krivca v Celju, da mu je posodil 3.120 din in mu dal tudi prstan. Ves prigoljufani denar je Karel zapravil. Sodišče ga je obsodilo na 6 mesecev in 10 dni strogega zapore po prestani kazni pa bo Karel dve leti pod zaščitnim nadzorstvom.

— V ozadju je bila ljubeznost. Poročali smo o uboju v Ciglicnih, katerega žrtev je postal 18 letni posestniški sin Peter Tepeh iz Spodnje Korene v Slov. gorah. Orožniki so z intenzivno preiskavo razjasnili ozadje uboja, potem ko so aretirali radi suma soudeležbe 23-letnega posestniškega sina Stanka Dvoršaka in 21-letnega poljskega delavca Franca Rojka, dočim je domnevni glavni krivec, nekli Franc Horvat iz Grajene, neznan kam pobegnil. Zasliševanja obeh aretirancev, ki so ju oddali v sodne zapore, so pokazala, da ju v ozadju zločina ljubezniske zadevštine in ljubeznost.

— Krvoprelitje v Dajnkovih barakah, ki se je pripetilo 11. septembra ponoči, o čemer smo svojčas izbržno poročali, je bilo večerj dopolnje predmet obravnave malega kazenskega senata. 32-letni čevljarski pomočnik Anton Gobec iz Maribora je tedaj z britvijo prerezal vrat Mariji Kmetičevi in njenemu možu, stanujočima v Dajnkovih barakah. Gobec se je izgovarjal, da je bil vjinen in da je hotel drugje napasti. Izgovorj pa mu niso mnogo pomagali. Obsojen je bil na 10 mesecev strogega zapore.

— Ljubezniv svak v Limbušu sta se soproka posestnika Pavla Lesnikova in njen svak. Slednji je v razburjenju segel po opeki in jo vrgel Lesnikovi v glavo s takšno silo, da so Lesnikovi morali prepeljati v bolnišnico.

TO SIJAJNO IN VELEZABAVNO BURKO SO POKAZALI NEMCI NA LETOSNJI VZORNI SOPROG
Zares vesela, duhovita in zabavna burka polna humorja, dovtipov in situacijske komike.
Najzabavnejša burka sezone!

Iz Kranja
r. — Na Ljudski univerzi bo drevi ob 20. predaval dr. Rape o krožnem poletu na tekmi Male antante. Predavanje bo v gimnazijski telovadnici.

IZ NEGO LEPOTE uporabljajte puder FÖRUIL v barvi, ki je primerna Vaši polti. Dobi se v parfumeriji »NADA«, Franciškanska ulica, Ljubljana

Iz Trziča
č. — Kino predvaja danes in jutri v nedeljo veliki film »Ujetniki na otoku smrti«.

ARTIN

dražje so prijetno sredstvo za iztrebljenje. 2 kom. din 1.50; 12 kom. din 8.—; 60 kom. din 27.—
Reg. S. br. 31.888-38

Iz Maribora

a. — Proslava 1. decembra. V ponedeljek ob 18. razgovor predstavnikov mariborskih društev o organizaciji letošnje proslave 1. decembra. Razgovor sklicuje mestni župan.

a. — Prémoviran je bil z odličnim uspehom na ekonomsko komercialni visoki šoli v Benečkah g. Albert Vicel ml., sin uglednega mariborskega trgovca v Gosposki ulici. Mlademu doktorju iskreno čestitam!

a. — Nedelja v gledališču. Popoldne ob znižanih cenah »Hudičev učence«, ki je primerna igra tudi za okolice. Jutri zvečer bo ob znižanih cenah Nušičev »Pokojnik«.

Hotel MARIBORSKI DVOR VSAKO SOBOTO IN NEDELJO KONCERT

a. — S tujmi jurji po Italiji. Včeraj dopoldne je sedel na zatožni klopi pred kazenskim senatom 23-letni brivski mojster Vladimir Sever iz Studencev pri Mariboru. S posojilom 12.000 din, ki mu ga je nudil mesarski pomočnik Jurij Ravnjak v zahvalo, ker mu je Sever vnovčil v Ljubljani hranilno knjižico z vlogo 39.809 dinarjev se je odpeljal v Italijo, kjer je hotel baje kupiti aparat za trajno kodranje. V Italiji je živel razkošno 14 dni in si privoščil marsikatero zabavo. Ko se je vrnil v Jugoslavijo, pa so ga naši obmejni organi in Rakeku prijeli in mu zaplenili 2.500 din, ki jih je imel še pri sebi. Sever se je izgovarjal, češ da je izvedel, da bo moral plačati radi aparata za kodranje visoko carino in da je radi tega opustil misel, da bi si nabavil takšen aparat. Obsodilo so ga na le'0 dni in 2 meseca strogega zapore ter na izgubo častnih državljanških pravic za dobo 3 let.

DANES KONCERT Učiteljskega nevskega zbora

Emil Adamič;
na sporedu narodne in umetne pesni. Vstopnice v Učiteljski knjigarni.

a. — Afera mariborski »Dollfus« in gledališki igralce Edo Grom pred sodniški. Pred maim kazenskim senatom se je obravnaval večerj dopoldne dogodek, ki se je pripetil 11. avgusta t. l. v neki mariborski gostilni. Tedaj je namreč 20-letni natakar Alojz Židar, ki je v Mariboru splošno znan pod imenom »Dollfus« zaradi svoje dvojniške podobnosti s pokojnim avstrijskim kancelarjem, pogнал Gromu v obraz kozarec s takšno silo, da je gledališkemu igralcu E. Gromu prebilo obe ustnici in omajalo nekaj zob. Obtoženec je bil obsojen na 4 mesece zapore na pogojno za dobo 2 let, ako plača Gromu v teku 6 mesecev 2200 din za zobe in 1000 din odškodnina.

ALARM V PEKINGU

Alarm! Alarm! — Veliki film daljnega vzhoda, podvigov in tovarštva
KINO MATICA 21-24 ob 16., 19. in 21. uri. Gustav Fröhlich, Leni Marenbach
Dopolnilni spored: Donski kozaki in njihove pesmi! — Najnovejši Metro žurnal!

— Mlad izpriječec. Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju se je zagovarjal večerj zaradi goljufij 20-letni brezposelni brivski pomočnik Karel N. iz Celja. Karel je nedavno fingiral pismo in pisal v imenu svojega že pokojnega očeta lastniku knjigarne »Domovine« v Celju naj izročil njegovemu sinu, ki je dljak več šolskih knjig. Knjigarar je izročil Karlu na podlagi fingiranega pisma za 937 din šolskih knjig. Karel teh knjig ni plačal, marveč jih je prodal in izkupiček zapravil. Poleg tega je Karel nastopal kot filateliat ter dal tudi tiskati pisemski papir in kuverte v treh jezikih s svojim imenom in označbo »filateliste. Adolfu Hirtu v Celju je obljubil, da mu bo preskrbel znamke in mu je pod to pretežno izvalil 400 din. Znamk nato ni dobavil. Na isti način je ogoljufal Adolfa Hochsina v Budimpešti, ki mu je poslal na račun 2.000 din. To goljufijo je poskušil tudi pri dr. Hugonu Hollmannu v Zagrebu, poskus pa se je ponesrečil. Nadalje je Karel pod pretežo, da ima v neki banki v Angliji naloženih 30.000 din in da najpo potrebuje denar ki ga pa ne more tako hitro dobiti iz Anglije, prenameni Ferda Krivca v Celju, da mu je posodil 3.120 din in mu dal tudi prstan. Ves prigoljufani denar je Karel zapravil. Sodišče ga je obsodilo na 6 mesecev in 10 dni strogega zapore po prestani kazni pa bo Karel dve leti pod zaščitnim nadzorstvom.

— V ozadju je bila ljubeznost. Poročali smo o uboju v Ciglicnih, katerega žrtev je postal 18 letni posestniški sin Peter Tepeh iz Spodnje Korene v Slov. gorah. Orožniki so z intenzivno preiskavo razjasnili ozadje uboja, potem ko so aretirali radi suma soudeležbe 23-letnega posestniškega sina Stanka Dvoršaka in 21-letnega poljskega delavca Franca Rojka, dočim je domnevni glavni krivec, nekli Franc Horvat iz Grajene, neznan kam pobegnil. Zasliševanja obeh aretirancev, ki so ju oddali v sodne zapore, so pokazala, da ju v ozadju zločina ljubezniske zadevštine in ljubeznost.

— Krvoprelitje v Dajnkovih barakah, ki se je pripetilo 11. septembra ponoči, o čemer smo svojčas izbržno poročali, je bilo večerj dopolnje predmet obravnave malega kazenskega senata. 32-letni čevljarski pomočnik Anton Gobec iz Maribora je tedaj z britvijo prerezal vrat Mariji Kmetičevi in njenemu možu, stanujočima v Dajnkovih barakah. Gobec se je izgovarjal, da je bil vjinen in da je hotel drugje napasti. Izgovorj pa mu niso mnogo pomagali. Obsojen je bil na 10 mesecev strogega zapore.

— Ljubezniv svak v Limbušu sta se soproka posestnika Pavla Lesnikova in njen svak. Slednji je v razburjenju segel po opeki in jo vrgel Lesnikovi v glavo s takšno silo, da so Lesnikovi morali prepeljati v bolnišnico.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Gospodarstvo

Valorizacija zlatega zaklada Francoske banke

Med finančnimi uredbami, ki jih je na predlog novega finančnega ministra Reynauda te dni izdala francoska vlada, je tudi uredba, ki se nanaša na valorizacijo zlatega zaklada Francoske banke. Knjižna vrednost tega zlatega zaklada se na v bodoče preračunati v franko na podlagi relacije 170 frankov za 1 angleški funt, kar ustreza trenutno relaciji 27.6 miligrama zlata (900/1000) za 1 frank.

V teku ponovnih devalvacij francoskega franka je bila pariteta za preračunavanje zlatih rezerv že dvakrat spremenjena. Od stabilizacije franka v letu 1928 pa do leta 1936 je veljala za preračunavanje zakonita pariteta 65.5 miligrama zlata (900/1000) za 1 frank. Ta ključ je bil najprej spremenjen ob devalvaciji francoskega franka v oktobru leta 1936, potem drugič julija lanskega leta, sedaj pa je tretjič spremenjen. Spremembe so bile naslednje (pariteta je označena v miligramih zlata, ki vsebuje 900/1000 čistega zlata):

Od 1. 1928 do okt. 36 1 fr = 65.5 mg zlata
 oktobra 1936 1 fr = 49.0 mg zlata
 julij 1937 1 fr = 43.0 mg zlata
 november 1938 1 fr = 27.6 mg zlata

Po tem novem ključu za preračunavanje vrednosti zlatega zaklada znaša sedanja vrednost franka le še 42 odst. prejšnje zakonite vrednosti, ki je veljala do l. 1936. Novi ključ za preračunavanje pa še ne predstavlja kakor se to poročeno tolmači, nove zakonite paritete franka nasproti zlatu.

Kakor je znano je Daladier v maju letošnjega leta podal slovesno izjavo, da se tečaj angleškega funta ne bo dvignil preko 179 frankov za funt v resnici se giblje sedaj tečaj funta na višini okrog 178.80 franka. Težnja odnosa vrednosti franka pa ni ustrezala pariteti 26.2 miligrama zlata za 1 frank. Novi ključ za preračunavanje pa ni določen, kakor doslej vedno v relaciji franka nasproti zlatu, temveč se

vrednost zlata preračuna na osnovi relacije 170 frankov za 1 angleški funt. To pomeni, da bo francoski frank nadalje ostal povezan z angleškim funtom; če bo angleški funt nazadoval, bo vzporedno popuščal tudi francoski frank. Določitev relacije 170 frankov za funt, namesto 179 frankov, pa pomeni, da pušča francoski finančni minister majhno napetost za eventualne fluktuacije odnosno povečanje vrednosti franka nasproti funtu, ki pa nima večjega pomena, zlasti ker je Reynaud sam izjavil, da ni verjetno, da bi tečaj funta popustil na 170 frankov.

Glede na Daladierovo izjavo v maju letošnjega leta, kateri ne bo dopuščeno, da bi se tečaj funta dvignil preko 179 frankov, in glede na novi ključ za preračunavanje vrednosti zlatega zaklada, ki ustreza tečaju 170 frankov za funt, je za bodoče nakazana meja, v okviru katere se bo v bodoče lahko še gibala vrednost franka nasproti funtu, namreč med relacijo 179 frankov za 1 funt in relacijo 170 frankov za 1 funt. S tem je Francija napravila korak naprej k dejanski stabilizaciji svoje valute.

Francoska banka je v zadnjem času izkazovala za 55.8 milijarde frankov zlata. Ta znesek je bil izračunan na osnovi relacije 43 miligramov zlata (900/1000) za 1 frank. Zlati zaklad Francoske banke je po tej relaciji torej 2400 ton zlata (900/1000). Če sedaj izračunamo vrednost tega zlata po novem ključu 1 frank enako 27.6 miligramov zlata, tedaj dobimo valorizirano vrednost zlatega zaklada v višini 87 milijard frankov. Valorizacija nastane torej razlika v višini 31.5 milijarde frankov. Ta valorizacijski dohodek pripadaje v smislu uredbe državi in se porabi za odpis brezobrestnega dolga francoskega zakladnega urada pri Francoski banki, ki se na ta način zniža od 52.1 na 20.6 milijarde frankov.

Ponovno nazadovanje obnove naših bankovcev

Najnovejši izkaz Narodne banke od 15. t. m. zaznamuje ponovno zmanjšanje obnove bankovcev za 141.5 na 6.700 milijonov din. Kakor je znano, je naš obtok bankovcev zaradi mednarodne politične napetosti v drugi polovici septembra narasel za 1077 milijonov in je dosegel ob koncu septembra najvišje stanje 7404 milijone. Od tedaj pa se je zopet skrčil za 704 milijone; nazvlic temu nazadovanju pa je še vedno za 1041 milijonov višji nego pred enim letom. Pričakovati pa je, da se bo obtok v prihodnjih tednih še nadalje skrčil.

Vzporedno z zmanjšanjem obnove bankovcev so se obveznosti na pokaz v drugi četrtini novembra povečale za 114.6 na 2337.3 milijona din. Predvsem so narasli privatni žirovni računi za 125.3 na 1286.1 milijona din (lani 1601.9).

Posojila so se, kakor znano, od srede septembra do 8. oktobra povečala za skoro 300 milijonov din, na kar so se v teku enega meseca, t. j. do 8. novembra, zopet zmanjšala, toda le za 77 milijonov. Najnovejši izkaz 17. t. m. pa zaznamuje ponovno nazadovanje kar za 79.8 na 1795.9 milijona din, tako da je naše gospodarstvo vrnilo Narodni banki že nekaj več nego polovico kreditov, ki jih je najelo v kritični dobi od srede septembra do 8. oktobra.

Zlata podlaga se je v drugi četrtini novembra povečala za 0.1 na 1893 milijonov (lani 1760.2). Devize, ki se ne vtejejo v podlago pa so narasle za 20 na 469.8 milijona din (lani 492.3). Celotno kritje se je v drugi četrtini novembra povečalo od 26.83 na 26.91.

Gibanje klirinških računov

Najnovejši izkaz Narodne banke o gibanju klirinških računov zaznamuje v kliringu z Nemčijo po naglem povečanju v prvi tretjini oktobra (za 4.8 milijona mark) v drugi četrtini oktobra spet nazadovanje, toda le za 1.31 na 23.95 milijona mark.

Saldo kliringa z Italijo, ki je v zadnjih mesecih stalno nazadoval, se je tudi v drugi četrtini novembra ponovno zmanjšal za 0.6 na 66.8 milijona din. Dne 17. novembra je Narodna banka izplačala klir-

rinške nakaznice do številke 18.636 od 23. avgusta t. l.

Od ostalih aktivnih kliringov zaznamuje kliring s Turčijo skoraj nespremenjeno stanje 18.8 milijona din, kliring s Poljsko pa se je nekoliko dvignil od 0.5 na 0.7 milijona din. Saldo rednega kliringa z Bolgarijo pa je nazadoval za 0.5 na 1.6 milijona din.

Med pasivnimi kliringi zaznamuje kliring s Češkoslovaško nazadovanje salda našega dolga za 5.4 na 160.1 milijona Kč. Kliring z Rumunijo zaznamuje povečanje salda našega dolga za 0.2 na 9.8 milijona din. Likvidacijski kliring s Švice pa nazadovanje našega dolga za 0.1 na 4.2 milijona švicarskih frankov.

Gospodarske vesti

Jugoslovensko društvo za ceste predlaga revizijo uredbe o cestnih fondih. Iz Beograda poročajo, da je Imelo Jugoslovensko društvo za ceste preteklo nedeljo v Beogradu sejo centralne uprave. Razpravljali so predvsem o uredbi o cestnih fondih in o finančnem efektu te uredbe. Ugotovljeno je bilo, da dohodki, predvideni za državni cestni fond, ne bodo dosegli one višine, ki je bila prvotno predvidena. Društvo bo baje predložilo gradbenemu in finančnemu ministru načrt za revizijo uredbe. Kakor poročajo beograjski »Jugoslovenski kurir« gredo predlogi za tem, da se dosežejo oni dohodki za državni cestni fond, ki so bili prvotno predvideni.

Čvrsta cena za štajerska jabolka. V zadnjem času so se cene za jabolka okrepile in se gibljejo danes na višini, ki je ponekod za 50% višja nego lani. Iz Nemčije je nadalje veliko povpraševanje za naša jabolka, vendar blaga ni več mnogo na razpolago. Zato je sedaj tudi večje zanimanje nemških uvoznikov za srbijanska jabolka, zlasti za blago iz Čačka in Požege.

Vprašanje izvoza rud v Nemčijo. Po beograjskih informacijah nameravajo nemški merodajni faktorji v Berlinu ustanoviti družbo, ki bi imela izključno pravico uvaževati rudarske proizvode iz naše države v Nemčijo. Ta načrt je izzval v naših gospodarskih krogih ostro kritiko. Zanteva gre za tem, da naši merodajni fak-

torji ne smejo odobriti, da bi se ustanovila taka družba z monopolnimi pravicami. Vrednost izvoza naših rudarskih proizvodov v Nemčijo znaša na leto preko četrtil milijarde dinarjev. Ta promet z Nemčijo pa se ne me monopolizirati.

Trgovsko gospodstvo je registriralo pravila nove Glavne zadrzne zveze. O teži registracije so bile obveščene vse zadrzne revizijske zveze v državi. Nova Glavna zadrzna zveza je v smislu svojih pravil in zadrznega zakona s tem pričela poslovati.

Jugoslavija ne bo zastopana na stock holmski seji evropskega kartela za mehki rezani les, in sicer zgolj zaradi tega, ker ne more na seji sodelovati kot predstavnik stalne delegacije lesnega gospodarstva kraljevine Jugoslavije niti direktor Hochsinger, niti inž. Ivan Dubravčić, ki je bil prej določen, da prisostvuje seji kot opazovalec Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Stališče jugoslovanske stalne delegacije je bilo fiksirano v posebem pismu naslovljenem na evropske kartel za mehki rezani les v Stockholmu, v katerem se naša delegacija izjavlja za to, da se za uvoz v Anglijo določi kontingent, ki pa se mora razdeliti na posamezne članice. Kot osnova za določitev kvota pa naj služi izvozna statistika za leto 1937, pri čemer naj se kvote sorazmerno znižajo.

Opozarjajo se uvozniki kontroliranih predmetov, da odbor za uvoz pri Narodni banki ne bo upošteval pri reševanju prošnje za uvoz kontroliranega blaga okolnosti, da je blago že na poti ali pa da je prišlo v državo ter da je na carinarnici ali pa v svobodnem carinskem skladišču Torej morajo uvozniki v lastnem interesu opustiti vsako naročilo kontroliranega blaga prej, preden si ne pridobe od Narodne banke potrebna pooblastila za uvoz in plačevanje. Če pa bodo uvozniki klub temu opozorilu dopuščali, da jim bo blago prišlo prej, se bodo izpostavljali nepotrebnim stroškom za plačevanje letarine in vseh drugih stroškov okoli vračanja blaga v tujino. Utegne se zgoditi, da bodo odgovarjali tudi za povračilo škode tujemu prodajalcu.

Stalni jugoslovensko-italijanski odbor za trgovino je zaključil svoje zasedanje, ki je trajalo skoraj 14 dni. Rezultati tega zasedanja še niso znani.

V Zagrebu se je ustanovila nova delniška industrijska družba. Po vesti »Jugoslovenski kurir« se je pred kratkim ustanovila v Zagrebu nova delniška družba Me-Ba, tvornica kovinskih predmetov in predelava umetnega tvoriva. Tvornica bo izdelovala razne kovinske izdelke, zlasti gume, sponke, igle in podobno drobnarstvo, dalje lahko orodje in silnice. Razen tega bo izvrševala galvaniziranje, lakiranje in kemično barvanje domačih in tujih proizvodov ter proizvajala tudi karton in drug ambalažni material. Delniška glavnica znaša 10 milijonov dinarjev. Ustanovitelji družbe so bivši ministar za trgovino in industrijo dr. Milan Vrbanić, dr. Todor Bošnjak, Radovan, tvrdka Fischla sinovi in drugi.

Odobrena zaščita. Kmetijsko ministarstvo je na podlagi uredbe o zaščiti kmetijskih kreditnih sredstev odobrilo zaščito Posojilnici za občino Opatovci, r.z. n. z. v likvidaciji (odlog plačil za 6 let od 2. julija t. l. naprej, za obveznosti, nastale od 13. decembra 1937; obrestna mera za stare vloge 2%) in Okrajni posojilnici v Ormožu (odlog plačil za 6 let, od 29. oktobra t. l. dalje za obveznosti, nastale od 5. jan. 1934; obrestna mera za stare vloge 2%; sanacija je odobrena na ta način, da se izguba v višini 3.78 milijona din krije z odpisom 40% starih terjatev zavodovih upnikov in prepíše na »specialni rezervni fond«).

Iz trgovskega registra. Pri tvornici Tanina Medvođe, družbi z o. z. je bil vpisan sklep izrednega obnove zborna o nameravanem znižanju glavnice od 300 tisoč na 240.000 din. — Pri »Chemotehnik«, kemičnem laboratoriju, družbi z o. z. v Ljubljani je bil izbrisan poslovodja Robert Goli, vpisan pa je bil poslovodja dr. Salvislav Jenčić, univ. prof. v Ljubljani. — Pri družbi »Slavoteksa«, tekstilni industrijski družbi z o. z. v Ljubljani je bil izbrisan poslovodja Dragotin Kraus, vpisan pa je bil poslovodja dr. Miroslav Andrašy, odv. v Zagrebu. — Pri tvrdki I. Megušar & Co., družbi z o. z. na Vrhniki je bila vpisana kot poslovodja Vera Megušarjeva v Ljubljani.

Gradbena dela. Banska uprava je razpisala licitacijo za dobavo in postavitve centralne kurjave v poslojpu univer-

zitetna knjižnice (proračun 1.7 milijona din). Nadalje je razpisala tretjo licitacijo za gradno vodovoda v Suhi krajini (proračun 2.07 milijona din, vendar se bodo upoštevale le ponudbe, ki bodo manjše od 1.96 milijona din).

Borze

18. novembra

Na ljubljanski borzi so se trgovali angleški funti v privatnem kliringu dalje po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v grških bonih po 35.75 in v angleških funtih po 238. Nemški klirinški tečaj so nadalje neznatno popustili in so se v Ljubljani trgovali po 14.30. Enako ceno so imeli v Zagrebu in Beogradu.

Na zagrebškem efektinem tržišču je Vojna škoda spet popustila in se je zaključila po 462. Nadalje je bil zaključek v Gutmanu po 50.

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2399.66—2414.25, Berlin 1765.52—1779.40, Bruselj 745.95—751.01, Curih 996.45—1003.52, London 207.41—209.46, New York 4378.50—4414.82, Pariz 116.02—117.46, Praga 150.93—151.04, Trst 231.45—234.53.

Curih. Beograd 10, Pariz 11.67, London 20.8375, New York 442.625, Bruselj 74.85, Milan 23.30, Amsterdam 240.70, Berlin 177.25, Stockholm 107.40, Oslo 104.75, København 93.05, Praga 15.15, Varšava 83, Budimpešta 87.50, Atene 3.95, Bukarešta 3.25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote. Vojna škoda 463—465, 4% agrane 60 bl., 4% severne agrane 59.50 bl., 6% begijske 90 bl., 6% dalm. agrane 89 bl., 7% stabiliz. 97.50 bl., 7% invest. 99 bl., 7% Seligman 100 bl., 7% Blair 90—90.12, 8% Blair 93.50—96; delnice: PAB 225 bl., Trboveljska 183—185, Gutman 50—52.50, Sečeraona Osijek 75—90, Osijska ljevaonica 160 den., Isis 20 den., Jadranska 360 den.

Beograd. Vojna škoda 466.50—467 (465—466), 4% agrane 59.50—60.50, 4% severne agrane 58.25—58.75 (58.50), 6% begijske 89.50—90 (89.25), 6% dalm. agrane 89—89.25 (88.75), 7% Blair 90 den., 8% Blair 96—97, PAB 225—228, Narodna banka 7400.

Blagovna tržišča

BITO

+ Chicago (18. t. m.). Začetni tečaj: pšenica: za maj 67, za jul. 66.75; turščica za dec. 48, za maj 51.50.

+ Winnipeg (18. t. m.). Začetni tečaj: pšenica: za dec. 59.50, za maj 62.3750, za jul. 63.25.

+ Novosadska blagovna borza (18. t. m.). Tendencna neizpremenjena. Pšenica: sremška 147—149; slavonska 148—150. Rž: baška 144—146. Ječmen: baški in sremški 64/65 kg, 148—150; jart. 68 kg, 180—185. Oves: baški sremški in slavonski 144—146. Turščica: baška, sušena, pariteta Indija in Vršac 99—101. Moka: baška in banatska. Og in Ogg, 237.50 do 247.50; >2< 217.50—227.50; >5< 197.50—207.50; >6< 177.50—187.50; >7< 147.50—157.50; >7 in pol< in >8< 110—112.50. Otrubi: baški 90—97. Fižol: baški 280—285.

+ Budimpeštanska termnska borza (18. t. m.). Tendencna negotova. Promet miren. Rž: za mar. 15.76—15.78, za maj 16.95—16.97. Turščica: za maj 15.64—15.65.

BOMBAS

+ Liverpool (17. t. m.). Tendencna stalna. Zaključni tečaj: za dec. 4.79 (prejšnji dan 4.81), za jan. 4.81 (4.83), za mar. 4.84 (4.85).

+ New York (17. t. m.). Tendencna stalna. Zaključni tečaj: za dec. 8.65 (8.57), za febr. 8.54 (8.48), za mar. 8.49 (8.46).

Iz Jesenice

Zaradi odhoda šefa-zdravnika krajevne bratovske skladišnice, g. dr. Viljema Schwaba, ki se seli na Dunaj, je služba prvga zdravnika bratovske skladišnice razpisana v »Službenih novinah« z dne 9. t. m.

Vlom v župnišče na Koroški Bel. V nedeljo dopoldne je nekdo med mašo vlomil v župnišče in je ukradel župniku in kaplanu okoli 2.000 din ter pobral Zeissov fotoaparati, vreden okoli 2.000 din. Javorniška policija je sicer prišla nekega osumljenca, a ga je po daljšem zaslišanju izpustila, ker je dokazal alibi.

Zvočni kino »Kadla« predvaja danes in jutri nedeljo ob 8. zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) vefilim »Tamarca«. Med dodatki tudi kulturni film »Junaki zraka« in Paramuntov zvočni tednik.

Na planinah stje soince, v dolinah je gosta megla. Izletniki, ki prihajajo s planin, pripovedujejo, da je v višjih legah popolnoma jasno in da prigrava sonce kakor v začetku septembra. Turistom se na planinah nudi krasna slika, ko je vsa pokrajina daleč naokrog pokrita z gosto meglo in podobna ogromnemu jezeru, iz katere mole najvišji vrhovi, kakor majhni otoki ali samotne skalnate čeri.

Iz Ptujja

Posojilni večer. Sokol priredi drevi ob 20. v Narodnem domu skupno s SK »Dravo« in Dramskim društvom v Litijo premeščenemu br. špату Avgustu odhodno. Članstvo naj se večera polnoštevilo udeleži.

Ljudska fantazija o mrtvem Kaisersbergu. O Kaisersbergu, ki so ga našli mrtvega na Mestnem vrhu pri Ptujju, se zdaj širijo po Ptujju in okolici razne vesti, ki pa so brez podlage. Nekateri trdijo, da je imel razbito glavo in vrat. Pri raztelesenju se je uradno ugotovilo, da je bil Kaisersberger ubit samo s strelom iz poleg njega najdenega revolverja. Druge rane ali poškodbe na telesu sploh ni bilo. Dokazano je tudi, da pokojni ni imel pri sebi prav nobenega drugega denarja kakor najdenih 64 din. Zato je roparski umor izključen, pač pa vse kaže, da si je mladenič sam končal življenje. Ptujski kakor tudi breški orožniki ves čas pridno raziskujejo zadevo in upamo, da bo ta skrivnost v kratkem razčiščena.

Zvočni kino predvaja drevi ob 20. in nedeljo 20. t. m. ob pol 19. in pol 21. film »Večna elegija«. Kot dodatek se predvaja Alfa tednik in kulturni film o naši državi.

Sokol

Sokol I Ljubljana Tabor. Ker se je številno ženske dece tako povečalo, da ni več mogoča telovadba v enem oddelku, je vadišteljski zbor odločil, da razdeli deco po starosti v dva oddelka. Ženska deca od 6 do 9 leta bo telovadila v terek in petek od 17. do 18. in ženska deca od 9 leta dalje: terek in petek od 18. do 19. Opozarjamo starše na gornji razpored, posebno glede mlajše dece in jih pozivamo, da privedejo deco v sokolsko telovadnico in jo prepuste skrbnemu vodstvu naših vodnic.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20 uri

Sobota, 19.: Zene na Niskavuoriju. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 20.: ob 15. Labodka. Izven.

ob 20. Trideset sekund ljubezni. Izven.

Ponedeljek, 21.: Brezov gaj. B.

Zene na Niskavuoriju. Zdravo, sodobno gledanje na okorele meščanske nazore o morali in dolžnosti, daje delu posebno močan poudarek in neoporečno vrednost. Figure niskavuorske matere, ki spada med najzanimivejše like v sodobni dramski literaturi, igra ga Maria Vera, sodateljuje v glavnih vlogah Vida Juvanova, Mira Danilova in Jan.

OPERA

Začetek ob 20 uri

Sobota 19.: Kapljice za ljubezen. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 20.: ob 15. Gejša. Izven. Znižane cene, ob 20. Aida. Gostuje ga Ljubica Karrena. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 21.: Zaprt.

Gospod Banovec, ki je v letošnjih političnih nadaljeval pevski študij v Italiji, bo pel v soboto glavno tenorsko partijo v Donizettijevi operi »Kapljice za ljubezen«. Banovec je znan ambiciozen član naše opere in z veseljem opažamo, v koliko korist mu je bil zadnji pevski študij v Italiji.

Uprava gledališča prosi cenjene obiskovalke gledaliških predstav, ki zasedajo parterne sedeze, da oddajajo klobuke v garderobo in jih v interesu svojih soboskovalcev ne obdržijo na glavi. To prosijo, ker so prišle tozadevno na upravo ponovne pritožbe.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 19. ob 20.15: Vdova Rošlinka

Nedelja, 20. ob 20.15: Vdova Rošlinka

»Vdova Rošlinka« je doživela na šentjakobskem odru nenavaden uspeh, ki je znova utrdil sloves našega najboljšega amaterskega odra. Občinstvu je bilo na obrazu spoznati, da mu ni žal za poset te komedije. Režija ga. Juvanove je poskrbela, da se igra gladko in zaokroženo razvija. Igro bodo ponovili šentjakobčani v soboto in nedeljo zvečer.

Dolenjska je pripravljena

Pred smučarsko sezono na Polzevem — nov, krasen prospekt

Ljubljana, 17. novembra

Odkar je zrasel na prisojnem pobočju, pod staro romantično cerkvico sv. Duha nad Zavrtačami pri Višnji gori krasen planinski dom je zanimanje za dolenjsko stran naše zemlje nenadoma poživelo. Polzevo je po pravici zmerom bolj obiskana izletniška postojanka, dom sam pa po svoji gradnji, izbiri prostora in propagandni vrednoti za Dolenjsko najlepše priznanje neutrudnemu prizadevanju pokojnega inž. Milana Šukljeta in njegovih zvestih, marljivih sodelavcev. Čim dalje beže meseci, odkar je bilo Polzevo slovesno otvorjeno, tembolj narašča število prijateljev lepe dolenjske zemlje, ki v svoje prijetno zatišje izvajlja zmerom več gostov iz Slovenije in ostale Jugoslavije.

Ljubljani še posebej je Polzevo poslej nepogrešljiva izletniška točka. Visoki alpski svet, pod njim blesteča jezera, slapovi in letoviške vasi so mikale Ljubljance in skorajda tradicionalnem prepričanju, da se more navriskati srce in napojiti duša le tam, kjer se stikajo globoko pogreznjene doline s strmimi visokimi pod nebom izklesanimi grebeni. Na slikoviti dolenjski svet, kjer se je pred mnogimi stotletji namah ustavila mogočna gorotovorna sila, ki je tako veličastno nagubala naše Alpe, na prijazno grčevje povezano med seboj z mehko vzvalovanim nižavjem, na katerem spradno oko še danes igraje zasluti umik pradednega morja na igrovzohod na vso, do krajnih dobrov soncu izproženo prirodo katere svojstveno lenoto. Življenje in nehanje na njej je spretno oveko-večilo pero naših najboljših literarnih klasikov — da, na med drevjem skrite prijazne vase, kjer je stekla zibel največjih mojstrov materine besede, je bela naša

prestonica vse preveč pozabla. V neposredni bližini kulturnega središča Slovenije, kjer se za Barjem odpira po obdelavi zemlje, po notranjem in zunanjem profilu zemeljske grude, po zvoku ljudske govornice svojevrstno zaledje Ljubljane, je priroda sprejela v svoje naročje mirne, tihe kraje in pridvignila zemeljske skladi gozd natega grčevja do višin, ki so za poživitelje duha in okrepitelje zdravja slehernemu izletniku pripravljeno zatočišče.

Z razgledne točke Polzevega. 600 m nad morjem, se odpira krasen pogled po Dolenjski do Gorjancev in kočevskih hribov. Na gorenski stran zaslanja obzorje velikani Julijskih in Kamniških Alp ter Karavank. Dom je lahko dostopen, če se pripelješ z vlakom do žalne, Višnje gore ali Stične je le še dobro uro hoda do Polzevega. Na Peščeniku, vrh klanca nad Višnjo goro, se odcepi od državne ceste občinska pot, ki je dostopna tudi avtomobilom prav do doma. Iz Ljubljane lahko dosežejo avtomobilisti na Polzevo v 45 minutah, zato tem, kakor motociklistom in kolesarjem, endonevjen izlet k lepi izletniški točki najtopleje priporočamo.

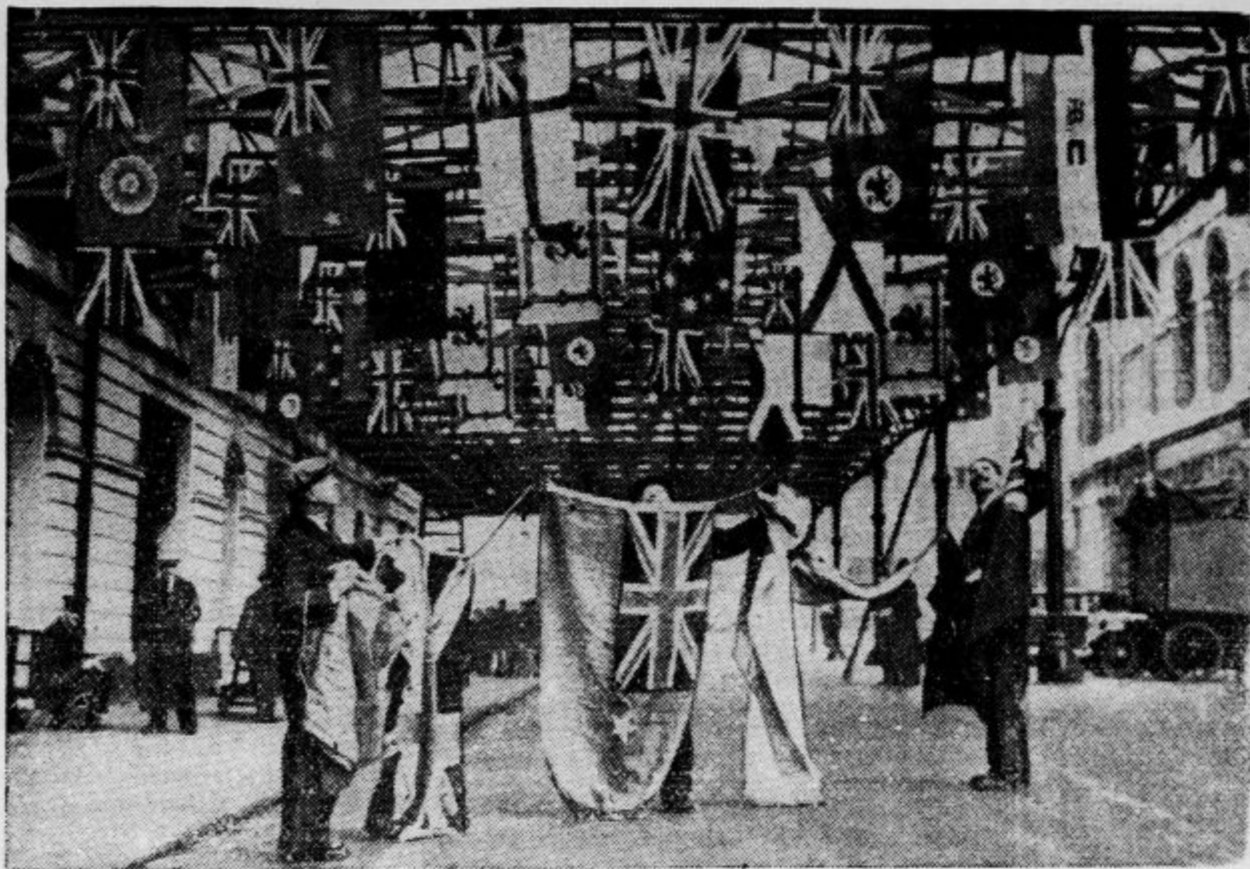
Planinski dom SK Polža ima lepo, veliko obednico 8 sob in 25 postelj v skupnem prenočišču. Telefon (Višnja gora št. 1), vodovod, kopalnica, električna razsvetljava in centralna kurjava dopolnjujejo moderno urejeno poslopje. Dom je stalno oskrbovan. Prvovrstna postrežba nudi priznano dobro plačilo in hrano, prostor za balneacnje pa razvedrila za odih.

Izlet na Polzevo je v vsakem letnem času pripravljiv. Pomladi te vso pot skozil gozdove in mimo cvetočega drevja pozdravljajo zvedave kukavice, grlice in dru-

gi ptiči, poleti se med koseninami opaja oko na zlatorumenih ploskvah žitnih polj. Temni smrekovi gozdovi in bistra Krka nudijo prijeten hlad. Prelepa je jesenska slika na Polzevem, pozimi so pa bele Poljane okrog doma, nedaleč od Ljubljane, pravi smučarski raj. Prijazna okolica vabi letovišarje na izlete v kraje, poznane iz naših povesti in romanov — Polzevo je Dolenjsko upravičeno vključilo med enakovredne tujskoprometne pokrajine Slovenije.

Pred zimsko sezono so neumorni propagatorji dolenjskega turizma izdali res lep, učinkovit prospekt. G. Božo Ravnhar in Jože Blejce sta delo vzorno opremila. Naslovno stran kraso idealizirana slika doma in cerkvice, odkoder se po snegu z bliskovito naglico spušta smučar, da se kadil pršit za njim. Cvetočja pomlad na Polzevem, izvrstno speljana cesta z avtomobom na zadnji strani prospekta vabi na obisk priljubljenega izletišča. Notranje strani izpolnjuje kratak opis Polzevega in njegovih izletov v slovensčini, hrvaščini in nemščini. Pregleden in koristen je zemljevid bližnje okolice po načrtu Badjure. Osem krasno reproduciranih slik kaže Višnjo goro

Rumunski kralj in prestolonaslednik v Londonu

Na levi: Okrašeni kolodvor kraljice Viktorije v Londonu — Na desni: Kralj Karol in kralj Jurij VI. na poti s postaje v Buckinghamsko palačo

Združitev največjih družb za aeropromet

Obe največji angleški družbi za zračni promet, Imperial Airways in British Airways, bosta združeni v enotno javno podjetje. Vzrok je v tem, da dobivata obe družbi velike podpore od države in jih nameravajo sedaj odtegniti sferi čistega zasebnega gospodarstva. Odpravili bodo s tem tudi konkurenco, ki sta si jo delali družbi na nekaterih progah. Obe družbi predstavljata delniško glavnicno 2 milijonov funtov sterlingov.

Bodoče konzervne škatle

Konzervne škatle so izdelovali doslej iz tenke pocinjene železne pločevine, ki je je pa začelo v Evropi že primanjkovati. V nordijskih deželah so že pred leti začeli namesto te pločevine uporabljati aluminijasto pločevino, za katero tam sestavnega dela ni bilo treba uvažati kakor cina za belo pločevino.

Aluminij ni napram sadnim kislinam in oljem nič manj odporen nego cina. V Ameriki pa so pričeli sedaj izdelovati konzervne škatle iz moderne umetne smole in to bi pomenilo sploh konec uporabe kovin za takšne namene. To seveda ne bo šlo brez hudih pretresljajev, kajti po nekkih računih so porabili doslej 50 odstotkov pridobljenega cina samo za izdelavo bele pločevine, to se pravi v glavnem za izdelavo konzervnih škatel, in industrija cina bo tu izgubila trg.

Velik zaklad v kleti

Kriminalna policija v Heidelbergu je odredila hišno preiskavo pri dveh sestrah, ki sta bili osumljeni tihotapstva deviz. Ko so preiskali njuno hišo, so našli pod premo-gom skritih sto tisoč mark v zlatu, prav tolikšno vrednost pa je predstavljal tudi lišp, ki sta ga imeli v skrivališču. Sestrama so oblasti imetje zaplenile in ju zaprli.

Odkritje Urana

„Kraljevi astronom“ Herschel

Dne 15. t. m. je minilo 200 let, odkar se je v Hannoveru rodil Friedrich Wilhelm Herschel.

Hiša tega »kraljevega astronoma« v Sloughu pri Windsoru je bila pravi romarski kraj za ves tednji učeni ali pa tudi le radovedni svet. Nekli sodobnik jo je imenoval »kraj, kjer so napravili največ odkritij«.

Herschel je bil sin nekega hannoverskega vojaškega muzika, ki se je 1755 leta preselil na Angleško in dobil tam mesto orglarja v Bathu. Mož je tudi mnogo skladal. Od glasbene teorije je prišel na matematiko in fiziko, končno tudi na astronomijo, ki ji je posvečal ves svoj prosti čas.

V noči 13. marca 1781 je v ozvezdju Dvojkov raziskoval neke zvezde s slabotno svetlobo in je pri tem našel na zvezdo, ki jo je smatral sprva za repatico. Potem pa je ugotovil, da ne gre za repatico, temveč za novo premličnico, ki so jo imenovali Uran. To odkritje je po vsem svetu zbudilo ogromno pozornost in kralj Jurij III. je učenjaka imenoval za »kraljevega astronoma« z 200 funti letne plače, da bi se mogel popolnoma posvetiti astronomiji.

Herschel je raziskoval predvsem dvojne zvezde, meglice in zvezdne kupe, o katerih je objavil popolnoma nove teorije. Med drugim je tudi kot prvi dognal, da se naše osonežje premika proti ozvezdju Herkula. Umrl je l. 1822.

Profesor Fermi

Letošnji Nobelov nagrajenec za fiziko

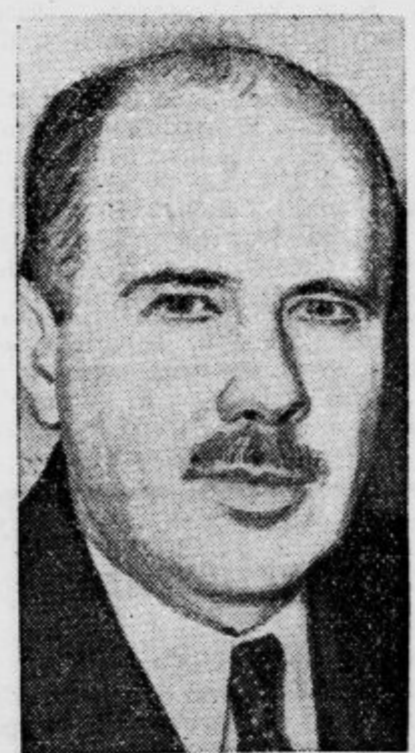
Letošnji Nobelovo nagrado za fiziko so podelili, kakor smo že poročali, profesorju teoretične fizike v Rimu, Enricu Fermiju.

Fermi je že l. 1927, ko mu je bilo komaj štiri in dvajset let, objavil delo, ki je imelo za razvoj najnovejše fizike velik pomen in ki so ga sedaj v prvi vrsti nagradili z Nobelovo nagrado. V tem delu je v glavnem združil dva fizikalna principa. Boltzmannovo fizikalno statistiko in Paulijev princip. Fizikalna statistika opisuje fizikalna dogajanja po zadržanju celote najmanjših delcev (atomov, elektronov, svetlobnih kvantov), Paulijev princip pa računata za dejstvo, da poedini delcev medsebojno ni razlikovati in da torej nimajo svoje individualnosti.

Fermijeve statistika je dala podlago za izračunanje številnih atomskih lastnosti,

kakor tudi za umevanje kovinske prevodnosti, ki je za vse probleme elektronske tehnike tako važna. Fermijeve statistika velja nadalje tudi za »težke delce«, protone in nevtrone. To pa še ni vse Fermijevo delo. Tuži v širši javnosti je postal bolj znan s svojimi raziskovanji in poskusi z nevtroni ter umetno radioaktivnostjo, kjer so podlago ustvarili Chadwick in zakonca Joliot-Curiejeva. Uporabljal je nevtrone za umetno preoblikovanje atomov, pri čemer je opazoval mnogo primerov novo nastalih radioaktivnih jeder, tudi takšnih, ki so jih morali pripisati dotlej neslučenim prvinam, tako zvanim transuranom. Pri teh raziskavah je odkril tudi pojav »pocasnih nevtronov«.

Poziv v Washington

Ameriška vlada je pozvala svojega poslanika v Berlinu Hughu Wilsona (na sliki) v Washington na poročilo o položaju židovskega življa v Nemčiji

24 letnica Mussolinijevega lista

»Popolo d'Italia«, ki ga je Mussolini ustanovil kot svoje bojno glasilo, je te dni praznoval 24letnico svojega obstoja. V uvodniku, ki ga je objavil ob tej priliki, pravi, da ni bil še nikoli noben dnevnik tako aktiven instrument usode nekega moža in nekega ljudstva. V dveh letih dobi ta dnevnik novo, moderno urejeno plosnjo sredi Milana.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Sodnik: »Vlomili ste v davčni urad in ukradli tam večjo vsoto. Kaj lahko še poveste?«

Obtožene: »Prosim za priznanje olajšujočih okoliščin, kajti s tem denarjem sem plačal svoje davke.«

Anthony je bil izredno boječ zaljubljenec. Mary se je trudila na vse načine, da bi stala njegov led. Na zadnje je poskusila na ta način:

»Ali ni čudno, da ustreza dolžina moške roke natančno obsegu ženskega pasu.«

»Tako, tako,« je menil Anthony zamisljeno, »kako bi bilo, če bi to preizkusila s koščkom vrvice?«

»Oče, oče! Pridi hitro! Blk se je odtrgal in napadel mater!«

»Ali je še živ?«

Skrb za razvoj angleškega letalstva

Sir Kingsley Wood, angleški minister za letalstvo inspiciira letalske delavnice v Kidsbrocheju, predmestju Londona

Nevesta in ženin

Italijanska princesa Marija Savojska in nje ženin, princ Louis Burbonsko-Parmski. — Nevesti je 22, ženinu pa 39 let

Ječa s kopalnicami

V južnem Michiganu leži v mestu Jacksonu kaznilnica državnice Michigan. Ta kaznilnica je največja na svetu, vsaj kar se tiče prostora, obenem pa je tudi najrazkošnejša ječa na svetu.

Zgradili so jo po prizadevanju milijonarja Moorea, ki se je postavil na stališče, da je mogoče tudi najhujšega zločinca spremeniti v postenega človeka, če ravnaš z njim prijazno. Uredil je torej ječo, ki bi jo bilo primerjati z najelegantnejšim hotelom. V celicah so celo električni prižigalniki za cigarete... In te celice sploh niso zaprte. Vsak jetnik ima svojo kopalnico s tekočo mizno in toplo vodo, dalje radio, predstnik s knjigami in tako dalje.

Kazniški kinematograf je opremljen z najboljšimi aparaturnami. Ravnatelj kaznilnice je neki bivši sportni trener. Zločinci se v tej okolici počutijo torej kakor grofje. Čudno pa je, da ni še nobenemu človeku padlo na um, da bi bilo treba takšne »ječe« graditi prav za prav za ljudi, ki počenec delajo in težko živijo...

Smrt v kropu

V Montheu se je sukal triletni otroček okrog vedra vrele vode. Nenadoma je izgubil ravnotežje in se prekucnil v krop. Potegnili so ga iz vode, toda opekline, ki jih je dobil pri padcu v vedro, so bile takšne narave, da je kmalu nato umrl.

Stari Kitajci naprednejši od Evropevc

Precizna sončna ura iz 3. stoletja pred našim štetjem

Decimálni sistem uporabljamo dandanes v največji meri in je prav za prav čudno, da delimo n. pr. dan v štiri in dvajset ur po šestdeset minut, ki štejejo po šestdeset sekund. Tudi v marsikaterem drugem pogledu se decimálni sistem še ni uveljavil.

Tu bi nam bili lahko stari Kitajci za vzor, kajti bil je čas, ko so svoje dneve delili v sto delov. P. W. C. White je pri-

nesel iz Kitajske sončno uro iz 3. stoletja pred našim štetjem, ki deli dan na takšen način. Čudna je pri tej uri tudi natančnost, s katero je izdelana. Njena razdelitev je točna do malenkosti 1/2500. Naše normalne ure še daleč niso tako točne in če vemo, kako kompliciranih aparatov je treba, da takšno točnost dosežemo, se moramo čuditi, kako so mogli že v tedanjih casih opraviti tako precizno delo.

Maščevanje v oporoki

„Višjemu državnemu tožilcu v Florenci“

V Florenci je pred leti umrl neki Vittorio Leoni. Njegov sin je te dni stikal po stari skrinji v podstrešju in je pri tem našel debel, zapечат zaviček z napisom: »Višjemu državnemu tožilcu v Florenci.« Sin je bil seveda radoveden, kaj vsebuje ta zaviček, odšel je takoj na sodnijo in ga dal odpreti v navzočnosti notarja ter zakonitih dedičev. Namesto poslednje želje v običajni obliki pa je bil v zavitku dva-

najst strani dolg protokol, ki ga je bil stari Leoni napisal l. 1923. Pokojni, ki je bil med vojno vodja velike vojne industrije, je obširno poročal, kako so delali neki vojni dobavitelji, da so postali v kratkem času milijonarji. Od vseh teh mož, ki jih obtožuje, pa živi samo še eden. Italijanska javnost čaka z napetostjo, kako se bo afera razvila, kajti državno tožilstvo je odredilo natančno preiskavo.

Lisica v gozdarjevi koči

V švedskem Dalslandu je nekdo gozdar sledil lisici. Psi, ki so sledili živali, pa so središčje izgubili vsako sled za plenom, zaradi česar se je gozdarja lotila slaba volja in se je vrnil domov praznih rok. Pri-povedoval je svoji ženi ravno o smoli, ki jo je imel na lovu, ko je nastal pred vrati lovske kočje silen hrup. Gozdarjeva žena je odprla vrata in mož je ugledal v koči na stolu sedčo lisico, ki je usla njegovim štirinožnim spremljevalcem. Ubil jo je s strelom iz puške.

Muhasta strela

V Revalu so imeli nedavno nevihto, med katero je strela udarila v neko kmečko hišo. Skozzi dimnik je prišla v kuhinjo, omamila pri ognjišču sedčo žensko, razbila dno od lonca na ognjišču, vrgla ogelje iz gorišča in planila v bližnjo srambo. Tam je opazila in omamila mlado dekle. Potem je ušla skozi okno iz hiše in tam podira na zemljo delavca, ki si je dajal opravka pri nekem stroju. Strela je stroj popolnoma razbila, delavec pa se je samo onesvestil.

Sužnja dovršene linije

Hči ruskega generala, zvezdnica fotografije

Lud je mična, mlada ženska, ki se lahko ponaša s tem, da jo v Franciji in menda sploh na svetu najbolj fotografirajo. V tem oziru poseka baje vse rekorde znamenitih filmskih zvezdnic, vseh vojvodinj, modnih dam in lepotnih kraljic, razen tega zasluži s tem kupe denarja. Lud je namreč najbolj priljubljeni fotografski model v Parizu. Išejo jo reklamni uradi, velike modne trgovine, znameniti fotografski amaterji in sploh kdor potrebuje modelov za fotografske posnetke. Njene slike vidis vsepovsod.

Zivljenjska zgodba lepe Lud, ki se imenuje s polnim imenom in v francoski transkripciji Ludmilla Boucoirram Fedosejeva in je seveda po poreklu Rusinja, je prava odiseja. Rodila se je leta 1915 v Kijevu kot hči ruskega generala in gubernatorja. Ko so prišli boljševiki na krmilo, je morala družina pobegniti, ne da bi mogla vzeti s seboj niti kopejke. Fedosejevi so se seznanili z usodo belogardnih beguncev do dna. Prva postaja je bila Carigrad, potem so prišli v Pariz, kjer je oče umrl. Ludmilla mati pa je bila pogumna žena in se ni dala spraviti na tla. Zapustila je z obema svojima malima otrokoma Pariz in se preselila v Afriko, na Slonokoščeno obalo, kjer so ji prišle izkušnje iz študijske dobe silno prave. Postala je zobozdravnica.

Ljudmila in njen brat pa se Afriki nista mogla prav privaditi. Ko je bilo dekletu sedemnajst let, je s svojim mlajšim bratom odpotovala v Pariz. Mesto je ni sprejelo z odprtimi rokami. Tujevc je bilo tam več nego preveč in gospodarskih kriz tudi ni manjkalo. Zdelo se je skoraj nemogoče priti do zaslužka. Že se je deklet pripravljalo, da se vrne v Afriko, ko je brala oglas velike modne tvrdke, ki je iskala manekenk. Takoj so jo angažirali in s tem se je začela njena kariera. Postala je pač ženska, ki jo na svetu menda največ fotografirajo.

Pri tem prav za prav ni lepa. Le naravna dražest in klasično dovršena postava sta ji pomagali do velike karriere. Ima vse lastnosti, ki jih moremo od modela, ki

naj bo fotogeničen, zahtevati. Vsak posnetek je že zavoljo njene naravne drže dober. Interesenti se zanjo tepejo in od tega ima ona sama velik dobiček. Lahek pa nje posel vendarle ni. Cele ure mora prebiti dan za dnem pred kamero, nikoli se ne sme utruditi. Treba ji je stalne in skrajne koncentracije, zato ni čudno, da živi navzlic neštetim oboževalcem, zelo odlojudno. Pitti ne sme, kaditi ne sme, jesti sme samo po strogih dietnih pravilih. In zanjo, ki je vajena ob gate ruske kuhinje, je zadnje prav za prav najtežje. Navzlic vsem uspehom je sužnja, sužnja svoje dovršene linije.

Velika moda

za ženske v letošnjem jesenskem času je visok klubok in topel muft

ANEKDOTA

Angleški kralj Edvard VII. se je smatral za spretnega jadralca in kadar je šlo, je poveljeval sam svoji jahti. Nekega dne, ko je spet vodil ladjo, je križala njeno pot neka britska vojna ladja in poveljnik, ki kraljeve jahte ni takoj spoznal, ni ugajal način, kako so jo krmarili. Signaliziral je torej njenemu vodji razdraženo, naj bi se prej malo naučili jadрати.

Dve minuti pozneje je prejel odgovor: »Prosim, oprostite mi, sem nekoliko iz vaše, Edvard.«

VSAK DAN ENA

»Gospoda moja, upam, da boste priznali, da sem sirovostni!« (»Bulletin«)

Kulturni pregled

Razgovor z italijanskim slavistom dr. Gasparinijem

V Ljubljani se mudi že nekaj dni ugledni italijanski slavist iz Benetk, prof. dr. Evel Gasparini, ki je prišel v slovensko kulturno metropolo z namenom, da tu proučuje možnosti italijansko-jugoslov. kulturnega sodelovanja. Simpatičnemu znanstveniku se bo — upamo — kmalu nudila prilika, da z nekaterimi predavatelji iz sodobne italijanske literature opozori slušatelje romanistike na naši univerzi na pomembne pojave v duhovnem življenju današnje Italije.

Evel Gasparini se je rodil 1. 1900 v Altivoli (Venezia Eugonea) in je 1. 1923 na padovanski univerzi promoviral iz slovenskega jezikoslovja. Bil je sedem let lektor na univerzi v Varšavi, zadnja tri leta pa deluje kot docent za zgodovino ruske literature na tečajih v Ca'Foscari v Benetkah. Prof. dr. Gasparini je razgledan povavalca ruske in poljske literature. O prodornem zanimanju za rusko književnost pričajo že njegovi poglaviti spisi. L. 1926 je objavil v Rimu spis »Elementi della personalità di Dostojevskij«, 1. 1934 spisa »La cultura della steppe, morfologia della civiltà russa«, 1. 1937 esej »Puškin in ruske krize« in v Padovi spis »Il principe. Myškin, una ricerca sul cristianesimo di Dostojevskij«.

O svojih vtiskih iz Ljubljane mi je izjavil odlični italijanski gost tole:

— Pričakoval sem, da najdem obsežno, otočno in malce zanemarjeno mesto, kakor so toliko slovanska mesta v vzhodni Evropi. Zato sem bil tembolj presenečen, ko sem dospel v mesto, ki se je slikovito razprostiralo med dvema gozdnatima bregovoma, mesto, ki kaže živahno stavbeno gibanje in daje najprijetnejši vtisk modernosti. Ulice odpirajo perspektive, ki se zde zasnovane po dobro premišljenem regulacijskem načrtu, upoštevajočem slikovitost narave; prav gotovo bi lahko marsikatero mnogo večje in slavnije mesto kakor je Ljubljana zavidalo vašemu mestu čudoviti Tivoli. Osamljene vile, travnati squari, ki jih oplešujejo spomeniki, odkrivajo tuju, da prevladuje v prebivalstvu mesta plemenito stremenje dati Ljubljani resnoben in radosten videz matine upravne in duhovne prestolnice celega naroda. Obsežne kavarne, obilen obtok dnevnikov in periodik, knjigarne, gledališča, univerza in šolstvo sploh — vse to potrjuje, da je kulturni »konzum« v vašem mestu tradicija, navada in zelo razvita potreba.

Na vprašanje, kaj misli o razvoju kulturnega sodelovanja Italijanov in Jugoslovencev, je odvrnil g. dr. Gasparini:

— Ljubljana se mi zdi kulturno močno sprejemljivo mesto, zato bi ji delali krivico, če bi jo gledali s predsodki. Sicer pa morajo narodi predvsem storiti vse, kar je mogoče, da se spoznajo med seboj. Prepričan sem, da bodo tudi kulturni odnosi med Italijo in Jugoslavijo postali postopoma tako intimni, kakor so geografski in gospodarski. Seveda se na tako važnem področju ne smemo omejit na priložnostne in posredne stike. Po vsej verjetnosti bo treba misliti na ustanovitve stalnih or-

ganov za medsebojne stike, ki naj bi ne bili zgolj akademični in šolski, marveč naj bi se razširili na tisk, knjigarne, gledališče itd. Moderno življenje je pomnožilo sredstva, s katerimi se širijo ideje, zato imamo torej celo vrsto poti, na katerih lahko medsebojno izmenjujemo produkte naših kultur.

O sedanjem stanju slavističnih študij v Italiji in o njih bodočnosti mi je dejal g. prof. dr. Gasparini naslednje:

— V Italiji sega zanimanje za slavistične študije v dobo našega »risorgimenta« (zedinjenja). Italije v današnji obliki se ni bilo, ko je Tommaseo seznanjal lombardijske romantike s staro epično poezijo južnih Slovanov. Zanimanje za slavistiko se je prav posebno razvilo po svetovni vojni. Danes imamo univerzitetne stolice za poljski in bolgarski jezik v Rimu, za srbohrvaški v Padovi, za ruski v Benetkah in v Trstu, drugod pa se bodo še ustanovile, tako za rusino v Turinu in v Firencah, za srbohrvaščino v Benetkah, medtem ko se češčina poučuje na nekaterih trgovskih šolah v kraljevini. Nekateri založbe, na pr. turinska »Slavia«, so se specializirale za izdajanje vernih in zanesljivih prevodov iz slovenskih slovstev. »Istituto per l'Europa Orientale« v Rimu, ki mu je na čelu minister, izdaja svoje lastno glasilo, ki ga urejuje prof. Ettore Lo Gatto, ordinarij za slovansko filologijo, ta čas na praški univerzi. Lo Gatto posveča vse svoje življenje študiju in širjenju v Italiji ruske in češke literature. Prof. G. Maver, ordinarij za poljsko literaturo na rimski univerzi, je izvrsten poznavalec srbohrvaščine in danes naš največji slavist Vseučiliščno kompetenco v srbohrvaščini in bolgarskih imata profesorja A. Cronia in E. Damiani v Padovi ohranilo v Rimu. Tem mojstrom je treba danes priključiti krdo njihovih učencev: Giustija, Poggiola, Pacinija, Salvinija, Nucciyevo in Begeyovo in — če hočete — tudi mene, ki sem med njimi eden najzgodnejših. Sicer pa ste se o osebi dr. Salvini-ja lahko sami osebno prepričali, v koliki meri so naši mladi slavisti intelektualno in znanstveno pripravljeni, da sorazmerno hitro in temeljito prodro v slovanske kulture in s kakšno vmezo se lotevajo dela. Slovanska filologija je v Italiji mlad organizem, vendar pa — kakor so vsi mladi organizmi — »crescit eundo«. Zeleti bi bilo, da bi temu zadovoljivemu napreduku slavistike v Italiji ustrezal v bodočem podoban položaj italijanskih študij v Jugoslaviji (vem dobro, da imamo tu več posameznih navdušenih delavcev). V tem primeru ne bodo napredovale samo filološke študije, marveč bosta tudi naša naroda živela v še jasnejših in tesnejših prijateljskih odnosih.

G. prof. dr. Gasparini ureja sedaj velik knjižni dar, ki ga je italijanska vlada po »Hubeznivem« prizadevanju ljubljanskega generalnega konzula g. Guerrini-Maraldija namenila Aleksandrovi univerzi. Ta noblesni dar, ki bomo o njem še pisali, bo v bližnjih dneh izročeno rektoratu naše univerze.

Pismo iz Sarajeva

Sarajevo, 15. novembra
Do nedavna so se pri nas čule tožbe, da se v našem mestu posveča premalo pažnje izvenškolski in izvedniški vzgoji naše dece. Graja te vrste je bila pač upravičena, saj imajo mladi Sarajevčani v primeri z naraščanjem drugih jugoslovanskih mest res premalo možnosti in priložnosti za primerno zabavo in za zdravju koristno kratkočasje. Sarajevo nima igrališča za otroke, nima pa tudi detjega gledališča in da ni Dobrotvorna prosvetna zadruga Jugoslovenk otvorila svojega vzornega internata za srednješolsko mladež, bi tudi v tem pogledu zijala velika vrzel v našem skrbstvu za deca. Omenjena zadruga pa si je stavila tudi lep program za prosvetno delo med našimi najmlajšimi in njena zadržanja privede v Narodnem gledališču 8. t. m. se sme z vso pravico imenovati kulturne dogodke.

Pod večšo roko režiserke Narodnega gledališča g. Lidije Mansvetjete je dejali ansambel kakih 40 članov, od najmlajših do srednješolcev, prav posrečeno uprizorili orientalsko bajko v VII. slikah »Aladinovo čarobno svetilko«. Delo je spisala naša rojkinja Milica Mironova, ki je orientalsko snov zelo spretno približala naši miselnosti. Besedilo se odlikuje po izredno lepi narodni dikciji in je posebna odlika dela ta, da se avtorica ni zadovoljila samo z osebam, ki nastopajo v prvotni bajki, marveč je ustvarila čisto nove tipe, ki pa so harmonično povezani s celoto. Hadži Patak, Mujo dembel in ludi Hasan, so ti novi tipi, ki jih je pisateljica s srečno domisljico vplela v dogajanje, ter s tem zapolnila praznine, ki nujno nastanejo, ako se bajka predvaja v drami.

Tukajšnja kritika poudarja visoko kvaliteto dela, čeprav je to namenjeno ravno najmlajšemu svetu ki je dal avtorici najboljšo igralce in tudi do zadnjega kotička napolnil gledališče. Prizor za prizorom se vrsti, lirika se izmenjava s humorjem, pesmi z živim dialogom, slike so polne gibanja in dinamike, vizuelno so podane zelo dobro, razvijajo se logično druga z drugo in vsaka prikazuje bistveni potek bajke, ne da bi gledalec le za trenutek izgubil nit pripovedke. Tipi so obdelani zelo podrobno, ne glede na to, da so si med seboj silno različni, lirčni, demonični in komični. Naša kritika daje g. Mironovi najvišje priznanje v naslednji, izredno podudarjen ugotovitvi: Avtorica ima zelo dober instinkt in se zna popolnoma vživeti v otroško dušo. Novi tipi, ki so plod izvirne pisateljicne invencije, dajejo tej orientalski bajki čisto svojstveni značaj. G. Mironova je z njimi postavila bajko na realnejšo osnovo in dala pravilno protitež fantastičnim figuram izvirne bajke. Zlasti pojava Hadži-Patka, »medenega prodajalca sladkih stvari, prijatelja vseh otrok Stambola«, je bila takoj sprejeta z razumevanjem in navdušenjem vsega gledališča.

Naše gledališče ne pominja mnogo tako uspešnih detjeh predstav, pa tudi nobenega avtorja gledalstvo še ni tako akklamiralo, kakor go Mironovo. Res, da gre v tem primeru ravno za najmlajše, toda »na mladima svijet ostajes. Mora pa se tudi priznati, da ima g. Mironova med mladim občinstvom že dober sloves, saj so se ji z enakim uspehom posrečile že mnoge igre te vrste. Njeni komagi »Snežuljičica«, »Obuti mačke«, »Čarovnikov učencev«, »Povodni ženine«, »Pomlad se bujdi so že izredno uspešne z enakim ansamblom. Delo g. Mironove je zaradi svoje visoke umetniške vrednosti tako navdušilo ljubitelje otroškega gledališča, da se iščejo možnosti, kako bi g. Mironova in Mansvetjeta povedle svojo odsko četo v Beograd, da tudi otrokom prestolnice pokažejo »Aladinovo čarobno svetilko«. A. Z.

Zapiski

»Življenje in svet« prinese v prihodnji (ponedeljski) številki zanimiv članek ba-neologa zagrebške medicinske fakultete, našega rojaka dr. L. Travnerja »Revmatizem — podnebje in vreme«. Nadaljuje se pripravljena proza Milana Ferjana »Kopa žaric, nadaljnji članek seznanja čitatelja z žuželkami kot sovražnicami človeštva, dr. Fran Gösti nadaljuje svojo razpravo o zločinih zaradi duševnih abnormalnosti. Končuje se novela Guya de Maupassanta »Prigoda Walterja Schnaffsa«. Izmed ostalih zanimivosti omenjamo še članek »Kako zatezamni stanovanj«, dalje poročilo o novem francoskem filmu »La Femme du boulangers«, ki je prirejen po romanu Jeana Giona, nadalje rubriko Fotoamater z novimi navodili, podatki in poročili.

Esperanto (slovnica in slovar). Damjan Vahen je izdal v založbi »Naj vizagoje« v Ljubljani 52 strani obsegaajočo brošuro Esperanto-slovnica in slovar. Delo je zasnovano na korenski metodi in primerno za vsakega, kdor se hoče naučiti Zamenhofovega jezika. Cenena brošura (din 10) bo dobro rabila zlasti obiskovalcem esperantskih tečajev, pa tudi samoukom.

Južnoameriški slovenski časopis o največjem slovenskem slovstvu. V Buenos Airesu izhajajoči časopis »Njiva« je priložil v zadnji (oktobrski) številki članek I. Legiša »Novejšje slovensko slovstvo«. Pisec označuje s kratkimi potozami nekatero povojne pesnike in pisatelje, zlasti Preglja, Juša Kozaka, Bevka, Lovra Kuharja, Miška Kranjca, A. Gradnika I. dr. Članek je nepopoln in v marsičem enostranski, vendar pa v splošnem ustreza svoji informativni nalogi.

»Zdravniški vestnik«, strokovno glasilo slovenskega zdravništva, je proti koncu desetega letnika zadela uredniška kriza, ki jo je sedaj srečno preстал. Oktobrska številka je šla izšla v redakciji dosedanjega večletnega zasluznega urednika dr. R. Neubauerja. Izmed razprav v tem zvezku omenjamo predvsem prispevek dr. Boha »Mehanične motnje prebavnega trakta zaradi Ascariis lumbricoides«, dalje dr. Alfreda Fischerja »Dva primera agranulocitoze v toku antinatalnega zdravljenja pri sifilitičnih umobolnih«, ki vsebuje tudi zanimive podatke o zdravljenju paratifičnih v bolnici za duševne boleznij v Novem Celju. O zdravljenju pljučnice z vitaminom

C poroča dr. Drago Sterle, mag. ph. Rado Damaška pa piše o praktičnih merah za uživanje zdravil. Končuje se prispevek arh. Ivana Zupana »Dom zdravnik«. Številko zaključujejo številni referati in informativne vesti. V novem uredniškem odboru »Zdravniškega vestnika« so gg. dr. Blumauer, dr. M. Cernič, dr. Fr. Debevec, dr. Ješe in dr. Zalokar. Vestnik previde z enajstim letnikom in last kakšne pravne organizacije (društva ali konsorcija).

Norveške kulturne vezi s Čehi. V Pragi bo prihodnji mesec otvorjena razstava »Tisoč let norveške likovne umetnosti.« Zdržena bo s predavanji Norvežanov o norveški kulturi. Norveški slavist dr. Olav Rytter bo predaval o sodobnih smerih v norveški kulturi v češkem jeziku. »Matice Rada« (časopis za naučno organizacijo rada, Beograd) prinaša v dvojni

številki za oktober in november več član- kov, ki so posvečeni današnji Bolgariji. Tako se uvodnik končuje z besedami: »Zakoni evolucije so odkrili veliko resni- co, namreč skupno, bratsko bodočnost Ju- goslovenov in Bolgarov. Iz duše množič- odmeva močni, neuttajljivi klic po skupni bodočnosti. Siede »Bugariskih profili«, ka- rakteristike nekaterih bolgarskih javnih delavcev, dalje poročilo o razstavi »Dela radosti« v Sofiji (s slikami) in članek A. Sahinagica »Bugarška povremena radna služba«. Dr. Žika Marković piše o drugem balkanskem kongresu za zaščito dece, dr. Vošnjak pa nadaljuje svoj potopis od Hamburga preko Madeire in Rima v Gozd-Martuljek (s slikami). Zanimivo je predavanje ing. Vojka Koprivnika »Pro- blem človeka i mašine.« Številko zaključuje poročila in informativne vesti.

Gozdni tek smučarjev

Jutri dopoldne na Rožniku Smučarski klub Ljubljana priredi jutri v nedeljo s startom ob 10. uri pri Strelišču pod Rožnikom medklubski gozdni tek v treh kategorijah in sicer: za naraščajo do 16 let na prog 2 km, za juniorje od 16 do 18 let na prog 4 km in za seniorje na prog 6 km. Nesmučarjem start ni dovoljen. Prvi trije v vsaki kategoriji prejmejo diplome. Prijave vodstvu tekme do 9.30 na startu. Za klubske tekmovalce udeležba obvezna.

Zdravniški pregled

Tekmovalci Sm. kluba Ljubljane se pozivajo na redni letni zdravniški pregled dne 23. in 24. t. m. Zbrališče obakrat ob 15.45 na Miklošičevi cesti nasproti sodišča.

SK Ljubljana. Jutri dopoldne igrajo juniorji prvenstveno tekmo z juniorji Hermesa ob 9. na Hermesovem igrišču. Se- stanek ligaškega moštva drevi točno ob 19. pred Slamičem. Postave ligaškega, rezervnega in juniorskega moštva, kakor tudi vsa ostala navodila na običajnem mestu.

SK Reka. Jutri igra I. moštvo z Bratstvom na našem igrišču. Ob pol 10. naj bodo vsi v garderobi, kjer je razvidna tudi postava. Juniorji igrajo z Marsom na našem igrišču; ob pol 9. naj bodo v garde- robi. Pozivajo se reditelji in blagajniki, da se javijo ob pol 9. na igrišču.

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Postave moštve za jutrišnje tekme so razvidne na običajnih mestih. Pozivajo se vsi igralci, naj bodo pravočasno na mestu.

Iz Julijske krajine

Novi drogovji za zastave. V zadnjih dneh so na Gorlškem postavili spet nekaj drogov za zastave, ki naj pričajo tujcem, posebno pa še domačinom o italijanskem značaju dežele. Zaradi tega so bile ob teh prilikah tudi večje fašistične svečanosti, ki so se jih povsod udeležili zastopniki vojaških, civilnih in cerkvenih oblasti. Tako so postavili take drogove v Temiljahn in pri Sv. Juriju v grahovski občini ter v Poljubinu in Ljubinu v toliminski.

Pred reškimi sodiščem se je vršil, kakor poroča »Vedetta d'Italia« preteklo soboto proces proti 23letnemu Antonu Bulešiču iz Rovinja v Istri, ki je bil obtožen, da je meseca julija poskušal brez potnega lista zbežati čez mejo. Finančni stražniki so ga na meji ustavili. Bulešič se jim je po obtožnici upri s silo, tako da so ga le s težavo premagali. Bulešiča je branil odvetnik Gherbaz (Grbac) ex offio. Obsojen je bil pogojno za dobo 5 let na 6 mesecev zapora in 2000 lir denarne kazni. Sodišče je upoštevalo, da doslej še ni bil kaznovan in da je nameraval čez mejo zgolj iz osebnih gmotnih razlogov.

Posojilnica v Šmarjah pri Rihemberku je bila odvzeta koncesija za kreditne po- se. V smislu zakona o kmečkih in obrtni- škijh posojilnicah je posojilnica v Šmar- jah, ki je bila doslej v redni, prešla v iz- redno likvidacijo. Za njeno likvidacijskega komisarja je bil imenovan Giorgio Caioli Carrara. V likvidacijskem nadzor- stvem svetu so Benedikt Petrič, Josip Gruntra in Stanislav Kodrič.

Za Italijo jo dobiti pri tvrdki G. Farovel, Trst 9, Via F. Denza 3.

Poroča ob smrtni postelji. Pred dnevi se je v tragičnih okoliščinah poročil 24 let starj elektrotehnik Jože Bogatec od Sv. Križa nad Trstom. Dan pred poroko se je pri delu na ročalski postaji hudo pome- srečil. Pri nekem kratkem stiku ga je za- del močan električni tok, tako da je dobil hude opekline. Prepeljali so ga v bolniš- nice, kjer so pa zdravilni ugotovili, da je njegovo stanje obupno. Njegova zaročen- ka Mimi Tretjakova pa je vendarle izra- zila željo, da bi se poročila. Naslednjo noč, ko se je Bogatec nekoliko osvestil, je bolni- škni kaplan zares izvršil poročni obred.

Prometna nesreča. Na cesti iz Poljubi- na v Tolmin se je pred dnevi smrtno po- nesrečil 23letni France Leban. S kolešom se je z vso silo zalezel v neki tovorni av- to, ki je stal za nekim ostrim ovinkom, tako da ga nesrečni fant ni mogel opaziti. Pri padcu si je prebil lobanjo. Čim so ga prepeljali v Tolmin, je poškodbam podle- gel.

V Vipavi je utonila 7 let stara Sonja Abramova iz Možinov nad Rihemberkom. Dekletce se je igralo ob vodi in je po na- ključju padlo vanjo. Nesrečo so od daleč opazili ljudje, ki pa otroku niso mogli več pomagati. Njegovo truplo je voda odne- sla pod Dornberg, kjer ga je dva dni poz- neje naplavila na neko peščino.

Nesreča na železniki prog. V bližini Grahovega se je zadnji ponedeljek pripeti- la na prehodu čez železnisko progovo huda nesreča. 85 let stara Marija Krivčeva iz Koritnice je šla čez tir v trenutku, ko je od Podbrda pribrela drezina, na kateri je bilo več železniskih delavcev. Naglušna starka drezine ni čula, a je tudi ni opa- zila. Voznik pa je tudi šele v zadnjem trenutku zavril voz, ki pa se je kljub temu z vso silo zalezel v Krivčevino in jo zagnal daleč na drugo stran prehoda. Pri padcu je z glavo zadela ob skalo in si je prebila lobanjo. B'la je v hipu mrtva.

Novi fašistični tajniki. Za nove tajnike odnosno komisarje krajevnih fašističnih organizacij so bili imenovani: Cezar Centa v Poreču, Valentin Furlan v Balu in Marij Vidoli pri Sv. Vincencu v Istri.

Iz življenja na deželi

BLED. Zvočni kino predvaja danes in jutri film »V vrtincu greha« in Alfa kul- turen film.

ČRNOMELJ. Sokolski zvočni kino pred- vaja danes ob 8. zvečer in jutri ob 4. po- poldne in 8. zvečer film »Sestra Marija«. DVOR PRI ŽUŽEMBERKU. Jutri ob 15. bodo nastopili sokolski dramski igralci iz Žužemberka z igro »Zakonci stav- kajo«. Pridite!

RIBNICA. Sokolski zvočni kino predva- ja drevi ob 20. in jutri ob 15.15 in 20. ve- selo filmsko komedijo »Kdo je blazen?«, a dodatek Paramountov zvočni tehnik.

S P O R T

To bo nogometna nedelja

Samo v Ljubljani tri prvenstvene in velika ligaška tekma

Jutri bo menda zadnja letošnja nedelja, ki bo imela nogometni spored kot sredi največje sezone. Ker je vreme kakor na- lašč za te vrste sportov, je skoraj sigurno, da bodo vse prireditve tudi prav dobro uspele.

Glavni dogodki se bodo odigravali v nogometni ligi, kjer bo še enkrat — to pot v XI. in zadnjem jesenskem kolu — odigranih vseh šest tekem. Razdelitev srečanj je taka, da bo jutri Ljubljana že drugič v 8 dnevih spet lahko gledala lepo ligaško prireditev.

Hašk—Ljubljana

Kakor prejšnjo nedeljo se bo tudi jutri pričela ligaška prireditev ob 14., ob 12.30 pa bodo nastopili trboveljski DASK-ovci, ambiciozno moštvo iz črnega revirja proti drugi garnituri Ljubljane.

Haškovo postavo smo objavili že več- raj. Ne bo odveč, če predstavimo Haškove predstavnike na zelenem polju naši publi- ci. Žmar. visoki vratar, mojster v lovenju visokih žog, je reprezentant našega II. državnega tima. Duševni vodja v kril- ski vrsti je Gajer, a pravi vođa vse enaj- storice je znani Hitrec. Razen navedenih so najbolj popularni Medarič-Meda, desno krilo, izvrsten dribler, ki ima močan in preizen strel, Kacijan, ki je najbolj opa- sen v napadnih vrsti ter izborno levo krilo Fink. V krilski vrsti se je uveljavil v zadnjem času Pajović in robusten ter mnogokrat preostri Duh, medtem ko tvortita branilski par solidna igralca Konstantino- vič ter Duković.

Ljubljana bo šla bržkone na igrišče v postavi, v kateri je igrala proti Sparti.

Razen te tekme, ki bo v Ljubljani v po- poldanskim urah, pa je na sporedu še vr- sta prvenstvenih tekem v okolici LNP, ki so zaradi te glavne tekme v Ljubljani odrejene že za dopoldanske ure, in sicer takole:

Reka—Bratstvo

Ob 10.15 na igrišču Reke s predtčno med juniorji Reke in Marsa ob 9. To sre- čanje bo najvažnejše v ljubljanski skupni- ni, ker bosta nastopila najresnejša kandi- data za naslov prvaka. Oba nasprotnika sta dosegla do zdaj enako število točk, vendar ima Bratstvo za malenkost boljše razliko golov.

Reka bo poslala v boj nekoliko prenov- ljeno moštvo. Kljub temu bo imela z go- renjski napadom gotovo še dovolj oprav- ka. Jeseničani so znani kot žilavi igralci, ki jih čehita velika odločnost in trdna vo- lja do zmage. Znani so po svoji visoki igri, ki pač najbolj ustreza njihovim postavam. Kdo bo zmagal, je težko reči, najbrž pa oni, ki mu bo uspelo uveljaviti svoj način igre.

Hermes—Svoboda

Ob 10.15 na igrišču Hermesa s predtke- mo med juniorji Hermesa in Ljubljane ob 9. Na Hermesovem igrišču v Šiški bosta v zelo zanimivi bitki za dragocene točke

V nekaj vrstah

GZSP objavlja službeno:

Razstava daril gorenjskih smučarjev. GZSP priredi v decembru razstavo daril, plaket in priznanj, ki so si jih priborili gorenjski smučarji pri tekmah doma in v tujini: tekem petnajstih let. Vsi tekmovalci naj se obrnejo na svoje klube, katerim smo poslali podrobna navodila. Podatke zahte- vane v okrožnici, pošljite do 1. decembra t. l.: zakasnele prijave se ne bodo uposte- vale.

Zlet podzveze: Glede na sklep seje širše uprave GZSP, se je poverila orga- nizacija letošnjega gorenjskega smučarskega zleta podružnici SPD v Kranjski gori. Kondičjski treninzi. Vse klube poziva- mo naj po kraljevskih prilikah organizirajo take treninge za tekmovalce in naj o tem poročajo podzvezi. Na Jesenicah se že vr- ske skupni treninzi v Sokolskem domu vsako sredo ob 19. in vsako nedeljo ob 9.30. Va- bio se vsi smučarji.

Termini. Na seji uprave so se odobrili še naslednji termini: 1. I. skakalna tekma na Jesenicah v izvedbi SK Bratstva 26. II. smuk z Zelenice v izvedbi SK Tržiča in 19. III. slalom na Zelenici v izvedbi SK Tržiča.

Verifikacija tekmovalcev. Pozivamo vse klube, da naj nam takoj pošljejo seznam verificiranih tekmovalcev in njihove podat- ke da se bo mogla urediti točna kartot- ka. Verificirajte tudi vse tekmovalce, ker letos ne bo smel nastopiti noben tekmoval- ec, ki ne bo pravilno verificiran. Za izvr- šitev verifikacije se mora predložiti pot- rdilo o izvršenem zdravniškem pregledu. Tekmovalci, katerim je letos potekla tri- letna verifikacijska doba, morajo najkas- nejše do 15. dec. obnoviti verifikacijo, sicer se jih bo črtalo iz seznama.

Članarina: Klube in društva opozarja- mo, da morajo do 1. dec. t. l. poravnati članarino v iznosu din 100.— na novo vpla- nene edince pa še prijavnino v znesku din 50.—. Položnice smo že razposlali.

Iz »Službenega vestnika LNP« posne- mamo nekatere sklepe z zadnje seje upravnega odbora, ki bodo zanimali tudi naše sportne čitatelje: Za podsavznega kapetana je bil imenovan g. Mirko Perie.

nastopili moštvi Hermesa in Svobode. Tu- di to srečanje je zelo važno za oba na- sprotnika, ker bo gotovo vplivalo na dolo- čitev kandidatov, ki se bodo spomladi ude- ležili finalnih borb za vstop v kvalifika- cijske tekme in dalje za ligo. Obe moštv- sta precej izenačeni in bo tekma zato še prav posebno napeta, tako da nanjo pred- vsem opozarjamo vse navijače in prijatelje obeh klubov.

Jadran—Mars

Ob 10.30 na igrišču Jadrana s predtke- mo Jadran—Svoboda jun. ob 9.15. Črno- bell in Poljanec! Ta srečanja so bila zmo- rom zanimiva, ker so se končavala s spre- menjljivo srečo. Zdaj je po tradiciji na vrsti Jadran, toda vedeti je treba, da se je ve- čina srečanj prav na igrišču Jadrana kon- čala neodločeno.

Jadranovci so s tujih igrišč običajno pri- hajali domov z vsem izkupičkom in jih nikakor ne gre podcenjevati. Ker se s to tekmo poslavljajo od domače publike, ho- čejo vsaj zdaj pokazati, kaj znajo. Zato pa Marsovcil goje precej ostro in posebno pred golom nevarno igrati. Razen tega ra- čunajo tudi s tradicionalno smolo Jadrana in seveda na tihem tudi z zmago. Zma- govalec te tekme bo v nadaljnjem prven- stvenem tekmovanju dobil še vidnejšo vlogo.

Kovinar—Kranj

Ob 14.15 na igrišču Kovinarja na Jese- nicah. Enajstorico Kovinarja čaka jutri zelo huda borba z močnim nasprotnikom, ki ima letos za seboj že celo vrsto po- membnih zmag. Pri tej tekmi bo odloče- vala tehnika in požrtvovalnost nastopajo- čih moštvev, precej pa bo pomagalo tudi domače občinstvo. Po vseh znakih sodeč bo Kovinar jutri dovolj uspešno zastopal svoje barve in ni izključeno, da bo Kranj moral na Jesenicah pustiti nekaj izkupič- ka.

Olimp—Celje

Na Olimpovem igrišču v Gaberju pri Celju se bo pričela jutri ob 14. podsavzna prvenstvena tekma med SK Olimpom in SK Celjem. Odigrali bodo preostanek 19 minut. Kakor znano, je bila prvenstvena tekma Olimp : Celje dne 23. oktobra zara- di incidentov prekinjena v 27. minuti dru- gega polčasa ob stanju 2 : 0 za Celje. Ju- tri bo odigran ostanek prvenstvene tekme nato pa bosta igrala klubna še 71 minuto prijateljsko tekmo. Srečanje bo gotovo zelo zanimivo in napeto. Sodil bo g. Vrhov- nik iz Ljubljane.

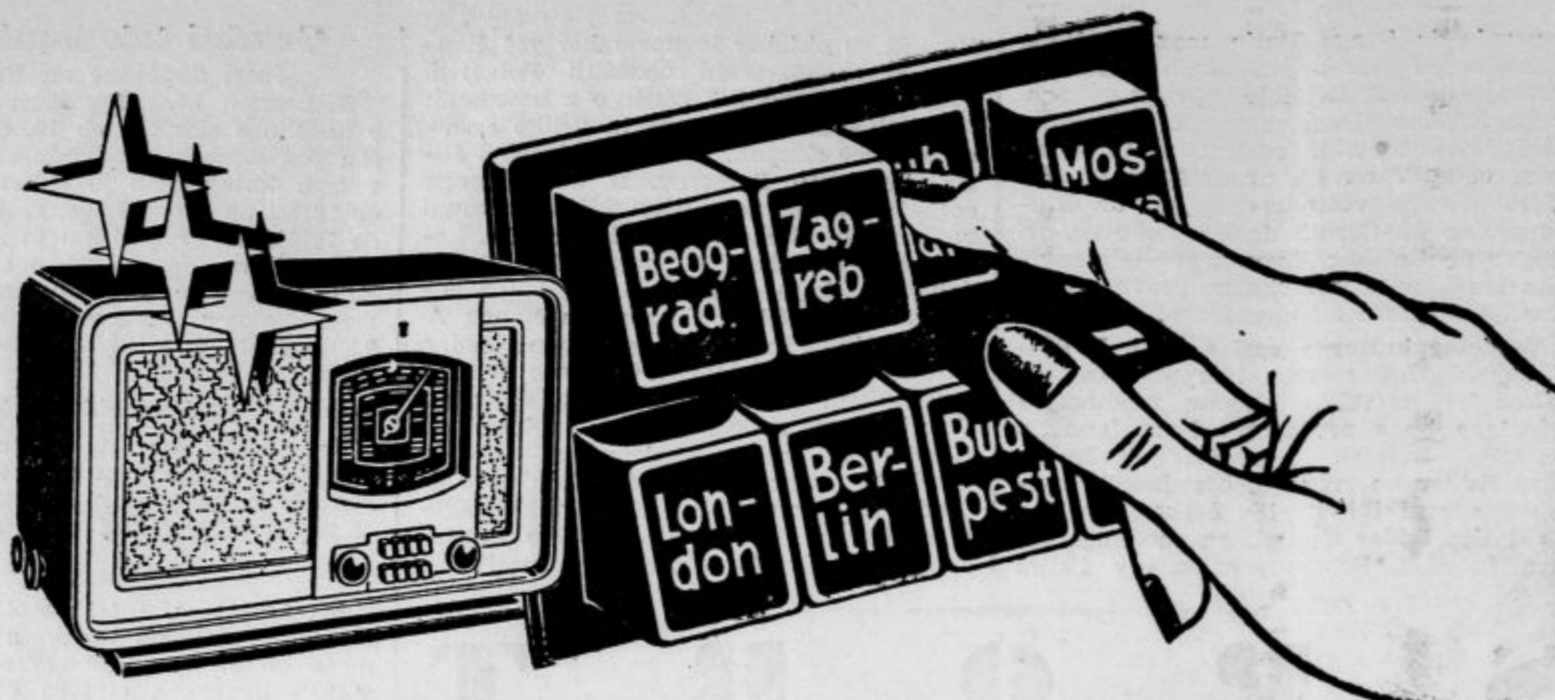
Mariborski spored je razdeljen takole: na igrišču Zelezničarja ob 13. Slavija—Ma- ribor rez., ob 14.30 Slavija—Maribor ter na igrišču Rapida ob 14.30 Rapid—ČSK. Polcija je že dovolila te tekme.

Slednjic bodo v mariborski skupini igrali še v Murški Soboti, in sicer Mura in Ze- leznicar.

Izmed podeželskih moštvev bosta morali v borbi za točke v Hrastniku na igrišču moštvi Hrastnika in Boruta iz Gotovelj.

— V zadevi prepovedi igranja nogomet- nih tekem v Mariboru je LNP telefonično zaprosil JNS za posredovanje pri mini- strstvu, nakaer je JNS objubil, da bo gle- de tega uvedel nujne ukrepe. — Sodni- škemu odboru je bilo izročeno vse gradi- vo v zadevi prekinjene prvenstvene tek- me med Svobodo in Kranjem zaradi pro- učitve in poročanja. Uveden je bil tudi postopek zoper člana p. o. g. Faina za- radi časopisne polemike v zvezi z dogo- dki na tej tekmi. (To je ona rvenstvena tekma, o kateri smo po običajnem stro- kovnem poročilu tudi v tej rubriki obja- vili nekaj komentarjev, ki bodo imeli, ka- kor sklepamo iz že izh. objav, še svoj epil- og pred službenim nogometnim forumom Op. ur.) — SK Mečinje v Slovenem Grad- cu mora dostaviti prepise svojih pravil, nakaer bo sprejet v članstvo pri JNS. — Čakovačkemu SK je bilo naročeno, da mora do 1. marca 1939 na svojem igrišču postaviti bariero od igrišča, sicer po tem roku ne bo smel prirediti javnih tekem.

Ker je Praga odpo

PRITISK PRSTA ZADOSTUJE...

In že poslušate eno svojih najljubših postaj. Radio klavir — veliki izum Philips laboratorijev omogoča, da zamore vsak poslušalec po milil volji zvezati naglo in lahko katerokoli postajo na tipke. Enkrat akomodirana postaja ne potrebuje več manualne korekcije. Oglejte si še danes pri svojem trgovcu nove sprejemnike.

PAUL RYSON

Stratosferski pilot

Roman

Noč velikega poleta je napočila. Ves svet je bil nervozen. Računali so, da bo polet spremljalo ob svojih radijskih sprejemnikih aparatih okoli sto milijonov slušalcev po vse msvetu. Za Ameriko je prenašala postaja na kratke valove v Shenectadyju pri New Yorku in postaja v San Francisku, ki je bila direktno zvezana z letališčem, za Evropo pa postaje v Davenportu, Mottali, Königswusterhausenu in Moskvi.

Dal je v naglici nalog, naj se telefonira na njen dom, toda telefonist je dal odgovor, da mora biti tamošnja telefonska progna nekaj pokvarjena, ker ni na noben način mogoče dobiti zvezo. — To je res preneumno, je dejal generalni. Upajmo, da je že na potu in da mora dospeti. — Še štiri minute, je dejal inženjer Bruss in se začel postavljaliti od poleg stoječih. Oba druga potnika sta sledila njegovemu zgledu, samo Fred je še čakal. — In če ne pride? se oglašila nekdo. — Gospodje, čakati ne moremo niti ene minute, to zaradi pogodbe, ki smo jo podpisali z radijskimi postajami. — Še dve in pol minute, je dejal Fred, ki je pogledal na uro.

tudi na elegantnem zaletu nihče ni dvomil, da je to hči kralja pomaranč. Bila je v usnjenem letalskem dresu, v hlačah in letalski čeladi, z velikimi temnimi naočniki na obrazu. Množica je od veselja tako divje zatulila, da je prevpila grom motorjev, ona ji je veselo odzdravila s kretinjo, pristržno podala Fredu roko in stopila v kabino. Fred je dal z roko znak za odhod, stopil v kabino, zaprl vrata za seboj in sedel na svoj sedež. Skozi okno kabine je videl, da je točno pol ena ura. Potegnili je za ročico in počasi se je začel težki ptič premikati. Med divjim krikom množice je hitel preko trate, a se že po tristo metrih zaletal dvigati. Nihče ni bil med tem opazil, da je možak, ki se je bil pripeljal z letalko v avtomobilu, spet sedel v avto in se naglo odpeljal. Vse je strmelo v nebo, kjer se je veliki ptič v luči treh mogočnih reflektorjev počasi dvigal. Čez pet minut je postalo precej tiho na letališču. »Stratosfer«, kot se je imenovalo letalo, je bil že tako visoko, da njegovih motorjev že skoraj ni bilo mogoče čuti. Zato so se vsi opazovalci zelo začudeno obrnili, ko so začeli na drugem koncu letališča ropot močnega motorja. Skozi vhod je pridiral eleganten roadster, in v njem je sedela... kar nihče ni mogel verjeti, ona, o kateri so mislili, da je ravnokar odletela, Miss Leja Mountavon. Pilotiral je voz Mr. Ramon. Bil je trenutek nepopisnega začudenja, ko je Miss Leja stopila z voza in debelo gledala ravnateljke, oni pa njo. Divji krik in smeh množice, ki je poznala dobro hčerko kralja pomaranč, je presegal onega, ki je bil nastal, ko se je bil dvignil »Stratosfer«, in divjanja ni bilo ne konca, ne

kraja. Takšne senzacije Amerika še ni bila videla. Niti Leja, niti Ramon, niti ravnateljki niso mogli govoriti, ker je vse prevpilo divjanje množice. Samo kdor je bil enkrat v Ameriki in videl enega takšnih prizorov, ko masa kriči in se dere na vse pretege, kot otrok, ki ga živega devljejo iz kože, si more predstavljati takšen prizor. Bil je naravnost satanski izbruh ljudske energije, veselja, humorja, hudomušnosti in zadovoljnosti nad doživljeno senzacijo. Oni, ki so pri svojih radijskih aparatih poslušali potek poleta, naenkrat niso več prišli na svoj račun, kajti čuli niso nekaj minut ničesar drugega, kot tulenje množice in niso vedeli, kaj to pomeni. Sicer je bil stopil oznanjevalec spet k mikrofonu in skušal razložiti, kaj se je zgodilo, toda njegov glas je bil preslab, da bi ga mogel kdo razumeti v splošnem tulenju. Šele ko se je to nekoliko poleglo, so začeli milijoni pri svojih aparatih sledeče besede: — Naznanjamo cenjenim poslušalcem in poslušalkam, da se je takoj po odletu »Stratosfera« dogodil čuden slučaj. Kot potnik bi se namreč morala udeležiti poleta Miss Leja Mountavon, znana pod imenom »hči kralja pomaranč«, dama, ki jo pozna ves New York po svoji sportni eleganci. Zaman se je čakalo. Šele pol minute pred odhodom je pridrvel avto na letališče in iz njega je pred »Stratosferom« izstopila mlada dama v letalskem dresu, z usnjenjo čelado in naočniki, o kateri so vsi mislili, da je imenovana. Pozdravila je množico, podala pilotu roko in vstopila. Trenutek nato je letalo odletelo.

MALI OGLASI

Kampa, kam?

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali daja oje naslova 5 Din. Naj manjši znesek 17 Din.

Restavracija

»Sestica« Danes in jutri v nedeljo priznajo dobre domače klobase; divjačina, kakor tudi druga izborna jedila. Najboljša izbarna vina. Se priporoča A. Izslakar. 26920-18

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali daja oje naslova 5 Din. Naj manjši znesek 17 Din.

Postrežnico

za 2 do 3 ure zjutraj iščem Silona v Gajevi ulici 8, pri tičju. 26928-10

Blagajničarko in prodajalko

mlajše moči sprejme delikatesna trgovina. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Ljubljana«. 26926-1

Krojkaška pomočnika

dobro moč za veliko delo in vajenca takoj sprejme: Jelovšek, Gledališka 14. 26921-1

Drogista

ali drogistko sprejmem, po možnosti z banovinskim dovoljenjem za poslovanje, kar pa ni pogoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samostojen drogist«. 26883-1

Sodarskega pomočnika

mlajšo moč, takoj sprejme Ivan Oblak, sodarstvo — Vrhnika. 26888-1

Prodajalko

dobro izučeno, sprejem v Speccerjsko trgovino v Ljubljani. Ponudbe pod »Sprejemnica trgovina 91« na ogl. odd. Jutra. 26771-1

Tkalskega mojstra

s prakso v lanu ali juti — sprejem. Ponudbe z navodno dosedanje prakse na ogl. odd. Jutra pod »Lan«. 26781-1

Škrobilca

sprejem takoli, Ponudbe z navodno dosedanje prakse na ogl. odd. Jutra pod »Škrobila«. 26782-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; davek 3 din; za šifro ali daja oje naslova 5 Din; najmanjši znesek 12 Din.

Trgovski pomočnik

išče stalno službo kot prodajalec, skladiščnik ali drogist. Posreduje dolgotrajno šofersko legitimacijo. Na zahtevno položi tudi kvacijo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vesten šofer«. 26927-2

Pekovski pomočnik

priden, pošten, trezen, nekadiček, predprijeten, z lastnim kolegom, želi službo. Cenjene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kavalar 99«. 26871-2

Brivski pomočnik

dobro in soliden delavec, vajeničen prost, išče stalno zaposlitev. Cenjene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Škrobilca«. 26901-2

Brivski pomočnik

Dalmatince star 20 let, vajeničen prost, soliden, dela vsa v moško stroko spajajoča dela, bubi štucer, želi zaposlitev v boljšem lokalu. Naslov v vseh posloval. Jutra. 26904-2

Zaslужek

Vsako prepisovanje na stroj prevzamem na dom. Naslov pustite v vseh posloval. Jutra. 26919-3

INSERIRAJTE V »JUTRU«

Vajenci (ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali daja oje naslova 5 Din. Naj manjši znesek 17 Din.

Vajenca

z veseljem do trgovine, sprejme večja trgovina na deželi. Prednost absolutni mečanske šole. Ponudbe na ogl. odd. Jutra. 26874-44

Učenko

ki ima veselje do modistovske obrti, sprejem takoli. Salon »Franje, Kogovsek, Frančiškanska pasaža. 26797-44

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali daja oje naslova 5 Din. Naj manjši znesek 17 Din.

Poceni odprodaja

2.000 parov sneč št. 35—36 din 39 št. 37—38 din 49 št. 39—40 din 55 Za »Retorne snečke 70 do 80 odstot. popust. Trgovci popust. 26889-10

Otroški vozček

globok, zelo dobro ohranjen, ugodno prodam. Naslov v vseh posloval. Jutra. 26884-6

Bršljane, oleandre in juke

v lesenih posodah prodajam Sever & Komp., — Ljubljana. 26736-6

Kupim

Rabljene zaboje raznih velikosti, kupimo Čemažar, Igriška 6. 26807-7

Razne partije

maufakture sukna itd., kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Takošnje plačilo 1938«. 26870-7

Avtoplašče

dimenzije 160-40, 600-20, 550-20, rabljene vendar dobro ohranjene, kupim. Ponudbe na M. Senčar, Strigova. 26868-7

Auto, moto

Din za šifro ali daja oje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gasilski avto

(6 cilj. Chevrolet) novo ohranjen popolnoma nova karoserija za motoriko in 9 oseb, prodam ali dam v najem za dobro ohranjeni tovorni, poltovorni avto ali limuzino. Ponudbe pod šifro »Event. doplačame na ogl. odd. Jutra. 26869-10

Avto »Opel«

zelo dobro ohranjen (pol-tovorni) prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »93«. 26911-10

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali daja oje naslova 5 Din. Naj manjši znesek 17 Din.

Renesančno spalnico

(v vnmekim slogu) orbovno, kompletno, ter stole in zofa za jedilnico, ugodno prodam; istotam opremo za kuhinjo in jedilnico, vse v zelo dobrem stanju. Na ogled poljubno: Černe August, mizarstvo, Šiška, Ljubljana, Vodnikova 83. 26839-12

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali daja oje naslova 5 Din. Naj manjši znesek 17 Din.

Družabnico

vdovo brez otrok ali tudi z otrokom, za dobro vpejano gostilno s potrebnim kapitalom 30.000 do 45.000 dni iščem. Zanimati ni izključena. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tako v Sloveniji«. Po možnosti s sliko, katere se diskretno vrpe. 26906-16

Posojilo

v gotovini ali vlogah — proti vknjižbi na l. mesto iščem. Plačamo 8% obrest. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Posojilo«. 26778-16

Edkali

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali daja oje naslova 5 Din. Naj manjši znesek 17 Din.

Delikaturna trgovina

dobrodošla, na prodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Centrum«. 26862-19

Stanovanja

Dve večji sobi ali stanovanje 3 sob. v pritličju ali prvem nadstropju v centru mesta iščem s 1. januarjem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »1. januar«. 26918-21a

Enosob. stanovanje

po možnosti s kopalnico, iščem v centru za 1. december. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »December 282«. 26768-21a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali daja oje naslova 5 Din. Naj manjši znesek 17 Din.

Sobo

s posebnim vzhodom takoj oddam. Stari trg 19-11. 26923-23

Lepo veliko sobo

opremljeno ali prazno oddam s 1. decembrom. — Bleiweisova 15, vrata 14. 26917-23

Opremljeno sobo

lepo, sončno z uporabo kopalnice oddam boljšemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26852-23

Solčno sobo

prijazno s posebnim vzhodom oddam za takoj. Japljeva ulica 13. 26886-23

Živali

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali daja oje naslova 5 Din. Naj manjši znesek 17 Din.

Pes ovčar

je ušel, oddajte ga proti nagradi Benčini, Černetova 23. 26913-27

Dopisi

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali daja oje naslova 5 Din. Naj manjši znesek 17 Din.

Letošnja zima

dvigajte pismo. 26907-24

Kliseje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA Pr. Petra, nasl. 23

Razno

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali daja oje naslova 5 Din. Naj manjši znesek 17 Din.

NEPREMOČLJIVE HUBERTOSE, TRENKOTE,

vse vrste dežne plašče, obleke l. t. d. Najboljši nakup

Presker

Sv. Petra c. 14.

»SERIRAJ V »JUTRU«!

SENZACIJA KOZMETIKE

»Morana« daje večno mladost in lepoto

Za ženo od 40 let naprej hormon aktiv din 60.— vrača ženi aktivnost in mladost, za ženo od 30—40 let hormon mišje žleze, din 50.—, za ženo od 18—30 let vitamin krem visoko gorja, din 40.—, lesni hormon krem za nagubano in suho kožo din 50.—. Vitamin krem za suho in občutljivo kožo, podloga pudra din 30.—. Lišaj krem odstranjuje vsakovrstne lišaje, din 50.—. Specialni krem odpravlja izpuščaje, mozolje, rdeče in modre madeže din 50.—. Krem proti soncu odstranjuje vsakovrstne pege in madeže din 50.—. Rdečilo v vseh nijansah za ustna in lica din 20.—. Puder v vseh nijansah, skatlica din 25.—. Pošljamo po povzetju. »MORANA« — SPLIT Strokovne nasvete za odstranjevanje vseh nevesočnosti dajemo brezplačno.

Prvovrstni trboveljski

PREMOG brez prahu, koka, suha drva andi

I. Pogačnik, BOHORICEVA 6.

Telef. 20-59

»SERIRAJ V »JUTRU«!

Celuloidni ščit,

pri vratnih kličukah vam prihrani večkratno pleskanje. Vrata bodo vedno čista. Dobavlja jih

SEMENIČ V.

Privoz 13, Ljubljana — tel. 36-92. Celuloid je na zalogi v vseh barvah. Sprejmejo se dobri akviziterji.

Nov izum za gospode

patent številka 11830 po vsem novih principih Obutek popolnoma ohranjen

Izključna prodaja za Jugoslavijo:

Drogerija Levč, Beograd, Uzun Mirkova 5 Pošljemo po pošti v vse kraje. Za 5 komadov pošljete din 15.— v znakmah ali plačate na čekovni račun pošt. šted. br. 57-385.

Mojster za predilnico

(THROSTLE IN FLYER) s prvovrstno prakso se išče. Obširne ponudbe s sliko je poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Novost«.

SLABIM

Sodobni človek živi v prilikah skrajnega živčnega napora: depresija, nespečnost, predčasna onemoglost, živčna prenapetost, glej na čem mnogi trpe. Medtem je znanstveno dokazano, da regulira ekstrakt iz žleze močnih živali Ka-Le-Fluid, kadar pride v organizem, izločevalno delovanje vseh žlez, krepi organizem in uravnava živčni sistem tako, da postane človek zopet močan in sposoben za delo in borbo za svoj obstanek. Brezplačno detaljno literaturo zahtevajte: Beograd, Masarykova 9. — Milos Marković. Ka-Le-Fluid se dobi v lekarnah. S. br. 10537-33

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN PREPROSTE IN NAJFINEJŠR

Tehničnega uradnika

mlajšega, agilnega, inicijativnega in iznajdljivega, večšega kalkulacij in sestavljanja akordnih mezd, porabljivega tudi za vodstvo obrata, SPREJMEM. Samo sposobne moči s prakso naj naslovijo svoje ponudbe pod »Nastop takoje« na oglasni oddelek »Jutra«.

Dobro obrit-dobre volje!

ROTBART

»JUGOSLAVIJA« največja domača delniška zavarovalna družba ZAVARUJE: življenje, požar, vlomsko tatvino, jamstvo, nezgode, transport, steklo, točo, avtomobile in živino. Lastne palače in zgradbe v Ljubljani: Aleksandrova cesta št. 11 in Gosposvetska cesta št. 4 ter nadalje v Beogradu, Zagrebu, Osijeku in Petrogradu. Pojasnila daje ravnateljstvo za dravsko banovino v Ljubljani, Tyrševa c. 15 (tel. 25-71) in vse njegove podružnice in krajevna zastopstva.

čitajte in širite »JUTRO«

INDUSTRIJSKO PODJETJE NA DEZELI SPREJME S 1. DECEMBROM perfektnega knjigovodja-bilancista Prednost imajo dobri organizatorji resnega in mirnega značaja. — Pogoji: Slovenci z znanjem srbohrvaščine in nemščine. — Ponudbe pod »Perfekten 8« na oglasni oddelek »Jutra«.